

**UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO - SPRÁVNÍ**

**LÁZEŇSTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE NA PŘÍKLADU
PODĚBRAD**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2010

ALENA SVOBODOVÁ

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav veřejné správy a práva
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Alena SVOBODOVÁ**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**

Název tématu: **Lázeňství v České republice na příkladu Poděbrad**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Lázeňství v České republice
Legislativní rámec lázeňství
Organizace zabývající se lázeňstvím v České republice
Lázně Poděbrady

Rozsah grafických prací: –
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

BURACHOVIČ, S., WIESER, S. Encyklopedie lázní a léčivých pramenů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku . 1. vyd. Praha : Libri, 2001. 456 s. ISBN 80-7277-048-9,
KŘÍŽEK, V. Obrazy z dějin lázeňství. 2. vyd. Praha: Libri, 2002. 263 s. ISBN 80-7277-092-6,
ROBEK, A. Lázně Poděbrady 1908-1978. 1. vyd. Poděbrady : Polabské muzeum, 1978. 87 s.

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Miloš Charbuský, CSc.
Ústav veřejné správy a práva

Datum zadání bakalářské práce: 29. června 2009

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2010

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

Ing. Robert Baťa, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 17. července 2009

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci použila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností a ž do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Hrubém Jeseníku 1.4.2010

Alena Svobodová

Poděkování:

Na tomto místě bych chtěla poděkovat panu PhDr. Miloši Charbuskému, CSc., vedoucímu mé bakalářské práce za cenné rady, připomínky a metodické pokyny při vypracování práce. Dále bych ráda poděkovala ... z Městské úřadu v Poděbradech, která mi poskytla potřebné informace ke zpracování závěrečné bakalářské práce.

ANOTACE

Tato práce se skládá ze čtyř částí. V první části obecně popisuje lázeňství v České republice a jeho vývoj a geografické rozložení. Další část popisuje platné zákony a normy upravující oblast lázeňství v ČR. Na tyto předchozí části navazuje kapitola věnovaná jednotlivým organizacím zastřešujícím české lázeňství. Teoretické a obecně popisné kapitoly doplňuje kapitola praktická. Popisuje vztah města Poděbrady ke společnosti Lázně Poděbrady, a. s.

KLÍČOVÁ SLOVA

lázně, lázeňství, Poděbrady, přírodní léčivé zdroje, cestovní ruch

ANNOTATION

This paper consists of four parts. The first part describes the development of spa resorts and their geographical positions in the Czech Republic. Next part describes applicable laws and regulations governing the spas in the country and it is followed by a chapter describing the Czech spa umbrella organizations. The theoretical part is followed by practical part which describes the relation between the city of Poděbrady and the company of Lázně Poděbrady a.s.

KEYWORDS

baths, spas, Poděbrady, natural medicinal resources, tourism

Obsah

Úvod	9
1 Lázeňství v České republice.....	11
1.1 První náznaky lázeňství	11
1.1.1 Voda a její kult	11
1.1.2 Lázně ve starověku	11
1.1.3 Lázně a prameny.....	12
1.2 Lázeňství v ČR.....	12
1.2.1 Nové trendy v lázeňství	13
1.2.2 Stav lázeňství v Evropě	14
1.3 Lázeňská místa v ČR	14
2 Legislativní rámec lázeňství.....	15
3 Organizace zabývající se lázeňstvím v České republice	17
3.1 Sdružení lázeňských míst ČR	17
3.2 Svaz léčebných lázní ČR	17
3.3 Český inspektorát lázní a zříděl	19
3.4 Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR	19
3.5 Czech Tourism - Česká centrála cestovního ruchu.....	19
4 Město Poděbrady.....	21
4.1 Základní údaje.....	21
4.2 Historie města Poděbrad	21
4.2.1 První zmínky	21
4.2.2 Poděbrady na konci 19. století.....	22
4.3 Lázně Poděbrady.....	23
4.3.1 Vznik a počátky poděbradských lázní.....	23
4.3.2 Lázně po první světové válce	25
4.3.3 Lázně za fašistické okupace	26
4.3.4 Lázně po 2. světové válce.....	28
4.3.5 Současnost lázní	28
4.3.6 Lázeňské domy	29
4.4 Vztah města Poděbrady k akciové společnosti Lázně Poděbrady	30
4.4.1 Finanční vztah města Poděbrady a Lázní Poděbrady, a. s.....	30

4.4.2	Strategický plán města ve vztahu k lázeňství a cestovního ruchu.....	34
4.4.3	Projekty podporující lázeňství a cestovní ruch.....	37
	Závěr.....	42
5	Zdroje	44
	Přílohy.....	46

Seznam zkratek

ČCCR	Česká centrála cestovního ruchu
ČR	Česká republika
ČSR	Československá republika
MěÚ	Městský úřad
OSZSP	Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR
ROP	Regionální operační program
SLM ČR	Svaz léčebných lázní ČR
SWOT	Strengths, weaknesses, opportunities, threats
MZ	Ministerstvo zdravotnictví

Úvod

Od nepaměti voda budila u lidí pozornost. Lázně a lázeňství nejsou po celém světě rovnoměrně rozloženy. I přes to, že se využitelné přírodní zdroje vyskytovaly na mnoha místech, lázeňství zůstalo čistě evropskou záležitostí. Lázeňství má tedy v Evropě dlouholetou tradici. Jen menším dílem se lázeňství vyvíjelo v Asii, Číně, Japonsku a Indii. Naše lázeňství je podstatně mladší než lázeňství v jižní Evropě a v zemích středomořské oblasti. I přesto v minulosti naše lázeňství získalo nebývalý vzhlas. České lázeňství se vyvíjelo obdobně jako v Německu a Rakousku. České země prošly několika zlomovými obdobími, zejména první a druhou světovou válkou a dobou socialismu. Tato období změnila celkový vývoj lázeňství.

Problematika lázeňství je opomíjenou součástí zdravotnictví. Hlavním cílem této práce je zjistit, jaký je vztah mezi městem Poděbrady a Lázněmi Poděbrady. Mezi dílčí cíle patří:

- zmapovat historii lázeňství v ČR
- vymezit platné legislativní normy pro oblast lázeňství v ČR
- definovat organizace zabývající se lázeňstvím
- zmapovat historii Lázní Poděbrady

Celá práce je rozčleněna do čtyř celků. První část obecně pojednává o lázeňství. Jsou zde zmapovány první náznaky lázeňství a jednotlivé etapy lázeňství v České republice. Tato část práce se také zabývá novými trendy v lázeňství a vztahem lázeňství a cestovního ruchu.

V druhé části je pak vymezena legislativa upravující lázeňství v České republice počínaje zákonem č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů až po vyhlášky Ministerstva zdravotnictví, týkající se této problematiky.

Ve třetí části jsou stručně popsány organizace zabývající se lázeňstvím u nás, např. Sdružení lázeňských míst ČR, Svaz léčebných zařízení ČR aj. Větší pozornost je věnována České centrále cestovního ruchu, která byla zřízena jako státní příspěvková organizace Ministerstva pro místní rozvoj České republiky. CzechTourism v rámci svého poslání koordinuje státní propagaci cestovního ruchu s aktivitami prováděnými podnikatelskými

subjekty a rozvíjí tak střednědobou a aktuální strategii pro marketing produktů cestovního ruchu jak na domácím, tak i zahraničním trhu.

V poslední čtvrté části se dočtete o prvních náznacích vzniku města Poděbrad. Také se dočtete o nalezení léčivého pramene a o založení Lázní Poděbrady. Dále se budu zabývat vztahem mezi Městem Poděbrady a akciovou společností Lázně Poděbrady. Mimo jiné se také dočtete, jakými projekty město podporuje lázeňství a cestovní ruch.

Metodika práce

První část práce je založena na zdrojích z tištěné odborné literatury. Tímto nastuduji základní informace o historii lázeňství v ČR. Pro zjištění aktuální situace v této oblasti využiji webové stránky zejména organizací, které se zabývají lázeňstvím. Dále také využiji informací získaných od Městského úřadu Poděbrady.

1 Lázeňství v České republice

1.1 První náznaky lázeňství

1.1.1 Voda a její kult

Od nepaměti vzbuzovala voda u lidí pozornost, protože voda byla nerozlučně spjata s lidským životem. Zvláštní pozornost se upírala na vývěry vod nápadných svou barvou nebo chutí (přítomnost plynů - např. oxid uhličitý nebo sirovodík). Takovým to vodám byla přisuzována nadpřirozená schopnost. Archeologové velmi často nacházejí v jejich blízkosti pozůstatky starých osídlení. Jeden z nejstarších nálezů ostatků člověka pochází z doby středního paleolitu, z lázní Gánovce u Popradu.

Materialisté ve starém Řecku uznávali vodu jako hmotný živel. Tháles Milétský¹ hledal pralátku, vše tvořící praelement. Tou podle něj měla být voda. Vodní zdroje jsou od nepaměti spojovány s různými nadpřirozenými bytostmi (např. nymf, najád, víl, undin, atd.). U pramenů se stavěly oltáře bohů, kamenné stély a později místa k vystavování obětí. I staří Keltové uctívali posvátné háje s prameny. O tyto prameny pečovali jejich kněží – druidové. Podobně se pěstoval kult pramenů u Slovanů. [4]

1.1.2 Lázně ve starověku

Ve starém Řecku byla očištná zařízení k mytí a koupelím prostá. Vodou se šetřilo a mylo se jen úsporně v malých nádobách. Teplé koupele byly přepychem. Zřizovaly se i soukromé domácí koupelny s bazénky a vanami. Vodovody, zásobující lázně vodou, byly až z pozdější doby. Největší rozvoj lázeňství nastal v Římě za období císařství. Existovaly zde soukromé lázně, tzv. *balneae privatae*, a lázně veřejné, tzv. *balneae publicae*. Provoz veřejných lázní byl hrazen státem nebo z darů a nadací bohatých mecenášů. Výstavbu lázní řídili a podporovali samotní císařové, kteří tak získávali popularitu u nejširších vrstev obyvatelstva. Koupele se staly velmi populárními.

V této době již v lázních existovaly kosmetické salóny, ve kterých pracovali jak muži, tak i ženy. V salónech byla vyhlazována kůže pemzou, nanášeny šťávy, masti, pasty z hlíny a bobů, chlebové těsto zvlhčené oslím mlékem aj. Byla zde prováděna i depilace pubického ochlupení, chloupků v podpaží i po celém těle. Koupele byly často spojovány s cvičeními. Původně byly koupele bezplatné, později se začal vybírat menší obnos, i přesto lázně zůstaly dostupné pro široké vrstvy obyvatelstva. Malé děti se mohly koupat zdarma. [4]

¹ Tháles Milétský (624 – 534 př. n. l.) je považován za zakladatele řecké filozofie.

1.1.3 Lázně a prameny

Ve starověku byl věhlas lázeňských míst veliký, a proto jsou zakresleny v soudobých zeměpisných mapách. Na první mapě Čech od Mikuláše Klaudiána z roku 1518 jsou vyznačeny Wary, Teplice, a Bielyna (Bílina). V minulosti některé lázně byly majetkem obcí nebo měst, ale také zde existovalo i soukromé vlastnictví. Karlovy Vary, Františkovy Lázně, Mariánské Lázně patřily větším dílem řádu tepelských premonstrátů, kteří je počátkem 19. století vybudovali. Karlova Studánka byla majetkem řádu Německých rytířů. Mnoho lázeňských míst patřilo po celé generace šlechtickým rodinám.

V lázních se platilo na každém kroku. Přijíždějící kočár musel při průjezdu městskou branou zaplatit mýto a mostné za vjezd koní. Dále se platilo nosičům zavazadel. Platilo se také clo za dovoz vína, tabáku a potravin. Také se platilo za ubytování, stáj pro koně, jeho krmení, mytí vozů a praní prádla. Cena ubytování se odvíjela podle sezóny. Zvláště se platilo za zveřejnění jména a hodnosti v seznamech návštěvníků. Samozřejmostí bylo také spropitné. Ani minerální voda nevytékala všude zdarma. Každý host se musel prokázat picí kartou nebo zaplatit při každém odběru vody povinný poplatek. Provoz lázeňských míst byl vždy nákladný. [4]

1.2 Lázeňství v ČR

Naše republika je mimořádně bohatá na minerální prameny a léčebné lázně. Lázeňství se stalo naší chloubou. Analýzy dokazují, že se v minulosti na našem území vyskytovalo mnohem více lázní a léčivých pramenů než dnes. A také se ukazuje, že se vlivem různých okolností jejich počet neustále redukuje. Lázeňská místa jsou specifická svoji architekturou. Typický a klasickým prvkem již od starověku je kolonáda nebo altán nad pramenem.

České a moravské lázeňství patří k nejvyspělejším na světě. Zlatým věkem českého a moravského lázeňství bylo 18. a 19. století. Šlechta, města, obce a soukromé osoby vyvíjely snahu u každého kvalitnějšího pramene vody zřídit lázně nebo čistírnu. Podstatnou roli při zakládání lázní sehrály šlechtické rody a katolická církev. V rámci barokního mariánského kultu bylo církví prohlášeno značné množství pramenů za zázračné a léčivé. Pro šlechtické rodiny znamenala existence lázní na jejich panství mimo obchodního hlediska také hledisko společenské prestiže a jakéhosi módního trendu.

Po první světové válce a rozpadu Rakousko-Uherska došlo k poklesu významu i našich nejvýznamnějších lázní, oproti tomu menší lázeňská místa v dobách první republiky zaznamenávala stálý příjem z domácí klientely. Dalším velkým zlomem byla druhá světová válka. V této době řada lázní sloužila jako lazarety nebo rehabilitační zařízení. Pro celou řadu

míst byl osudový odsun tří milionů německých spoluobčanů, kteří ve většině lázeňských center, především v pohraničí tvořili většinu obyvatel a vytvářeli tu i potřebné lidské a ekonomické zázemí lázeňského ruchu.

Velké množství vysoce kvalitních minerálních pramenů v regionech severozápadních Čech zaniklo v souvislosti se zdejší megalomanskou těžbou uhlí po roce 1945. Po roce 1945 došlo ke znárodnění lázní. Velké lázně byly využívány i nadále. Po čtyřiceti letech totalitní vlády byla centra lázeňských měst včetně lázeňských budov a kolonád mimo některých výjimek zdevastována. Obdobně dopadly i parky, zahrady, pavilony a další lázeňské atrakce. Mnohem hůře dopadly menší, vesměs soukromé lázně, které byly postupně uzavřeny, zpustly a nakonec zanikly. Vývěry léčivých nebo minerálních pramenů, zejména pokud byly spojeny s církví a nebo se nacházely ve vysídleném pohraničí, dopadly ještě hůře.

Privatizace po roce 1989 pak přinesla kromě nesporných kladů také mnoho škod ve formě upadajících lázeňských zařízení, která byla privatizována s vidinou následného prodeje a zisku. Odstrašujícím případem takového jednání je privatizace lázní Kyselka. Nedostatek domácího kapitálu vede k tomu, že se i nejvýznamnější lázeňská místa, jako jsou Karlovy Vary, Mariánské Lázně a další, jen velmi pomalu probouzejí do bývalé slávy. Oprava desítek zdevastovaných budov probíhá pomalu a postupně a bez skutečně velkorysé podpory státu, kterému tak zbytečně unikají potencionální zdroje příjmů. [1]

1.2.1 Nové trendy v lázeňství

V posledních 15 – 20 letech se prosazují nové sklony, jako zkracování průměrné délky pobytu, nahrazování léčebných pobytů jinými typy ozdravných pobytů, rostoucí poptávka po wellness pobytech a programech, ale také orientace na další formy cestovního ruchu rozvíjené v lázeňských místech. Stále více se prosazuje nabídka doplňkových služeb, zaměřených na různé typy ozdravných pobytů, wellness pobyty a programy.

V současnosti lidé navštěvují lázně nejen ze zdravotních důvodů, ale také za účelem prevence, odpočinku a načerpání sil. V lázních se konají také kongresy. Toto vše by měly lázně zohlednit a mělo by se to projevit v nabídkách lázní. V lázních se koná celá řada kulturních a společenských akcí. S lázněmi je spjato pořádání sportovních akcí a událostí (např. golfové a tenisové turnaje). Novým podmínkám se přizpůsobuje nabídka lázeňských zařízení. Lázně nabízejí relaxační a rekondiční programy. [9]

1.2.2 Stav lázeňství v Evropě

Lázeňský cestovní ruch v Evropě v posledních deseti letech prožívá renesanci. Nejedná se jen o celkový růst životní úrovně a zdravotní uvědomění obyvatel zemí střední a východní Evropy, jedná se především také o připravované asociační dohody, předpokládající vzájemnou součinnost v rámci Evropy i v oblastech zdravotnictví a sociální péče. Z hospodářského hlediska může mít tento trend pro naše lázně velký význam.

Pro podporu těchto trendů musí být pochopení ze strany příslušných ministerstev. Bylo by vhodné, abychom v naší zemi sledovali podstatně dynamičtější a systematičtější vývoj, patrný v zemích, jako je např. Rakousko, ale i Chorvatsko, Slovinsko a Maďarsko. Sjednocená Evropa bude v budoucnu poskytovat řadu příležitostí, ale také hrozeb, a to především v oblasti velké konkurence a ochrany vlastních zájmů, jako je tomu již dnes např. v Německu s jeho více než 250 lázněmi. [8]

1.3 Lázeňská místa v ČR

Tradice českého lázeňství je neoddělitelnou součástí Evropského kulturního dědictví. Mimořádný vzhlas lázně získaly díky vysoké kvalitě přírodních léčivých zdrojů.

Podle zákona č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů je lázeňské místo definováno jako území nebo část území obce nebo více obcí, v němž se nacházejí přírodní léčebné lázně, stanovené za lázeňské místo podle tohoto zákona.

Ve světě nejznámější české lázně jsou Karlovy Vary. Mezi nejvýznamnější české lázně dále patří: Bechyně, Bělohrad, Běloves, Bílina, Bludov, Bohdaneč, Darkov-Karviná, Dubí, Františkovy Lázně, Hodonín, Jáchymov, Konstantinovy Lázně, Janské Lázně, Jeseník, Karlova Studánka, Karlovy Vary, Kostelec u Zlína, Kundratice-Osečná, Kynžvart, Libverda, Lipová, Luhačovice, Mariánské Lázně, Mšené, Ostrožská Nová Ves, Poděbrady, Slatinice, Teplice nad Bečvou, Teplice v Čechách, Toušeň, Třeboň, Velichovky, Vráž, Železnice, Velké Losiny. [10]

2 Legislativní rámec lázeňství

Poskytování lázeňské péče v ČR je především upraveno následujícími legislativními normami²:

- **zákon č. 164/2001 Sb.**, o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon), ve znění zák. č. 76/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zák. č. 444/2005 Sb., zákona č. 186/2006 Sb. a zákona č. 222/2006 Sb.

Tento zákon stanoví podmínky pro vyhledávání, ochranu, využívání a další rozvoj přírodních léčivých zdrojů, zdrojů přírodních minerálních vod určených zejména k dietetickým účelům, přírodních léčebných lázní a lázeňských míst.

- **zákon č. 48/1997 Sb.**, o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů.

Tento zákon stanovuje postupy v oblasti doporučení a hrazení lázeňské péče pro dospělé, děti a dorost.

- **zákon č. 125/1948 Sb.**, o znárodnění přírodních léčivých zdrojů a lázní a o začlenění a správě konfiskovaného lázeňského majetku, ve znění vládního nařízení č. 116/1949 Sb. a zák. č. 86/1950 Sb.

- **vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 423/2001 Sb.**, kterou se stanoví způsob a rozsah hodnocení přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod a další podrobnosti, jejich využívání, požadavky na životní prostředí a vybavení přírodních léčebných lázní a náležitosti odborného posudku o využitelnosti přírodních léčivých zdrojů a klimatických podmínek k léčebným účelům, přírodní minerální vody k výrobě přírodních minerálních vod a o stavu životního prostředí přírodních léčebných lázní (vyhláška o zdrojích a lázních).

² *Ministerstvo zdravotnictví ČR* [online]. c2010 [cit. 2010-03-23]. Přírodní léčebné lázně, přírodní léčivé zdroje a zdroje přírodních minerálních vod. Dostupné z WWW: <http://www.mzcr.cz/Odbornik/dokumenty/v-prirodni-lecebne-lazne-prirodni-lecive-zdroje-a-zdroje-prirodnich-mineralnich-vod_1819_1026_3.html>.

- **vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 287/1996 Sb.**, kterou se prohlašují další zdroje přirozeně se vyskytujících minerálních vod za přírodní léčivý zdroj nebo zdroj přírodní minerální vody stolní, ve znění vyhlášky č. 290/1998 Sb.

- **vyhláška ministerstva zdravotnictví č. 140/1993 Sb.**, kterou se prohlašují další zdroje přirozeně se vyskytujících minerálních vod za přírodní léčivé zdroje a přírodní minerální vody stolní a mění se výnos MZ ČSR č. 12/1979 Věst. MZ ČSR, kterým se prohlašují další přírodní zdroje minerálních vod za přírodní léčivé zdroje a přírodní minerální vody stolní.

- **vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 290/1998 Sb.**, kterou se prohlašují další zdroje přirozeně se vyskytujících minerálních vod za přírodní léčivé zdroje nebo přírodní minerální vody stolní a zrušuje se prohlášení některých zdrojů za přírodní léčivé zdroje.

- **sdělení Ministerstva zdravotnictví č. 427/2001 Sb.**, o vydání osvědčení o přírodních léčivých zdrojích a zdrojích přírodních minerálních vod a o zrušení osvědčení přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod.

- **sdělení Ministerstva zdravotnictví č. 533/2002 Sb.**, o vydání osvědčení o přírodních léčivých zdrojích a zdrojích přírodních minerálních vod a o zrušení osvědčení přírodního léčivého zdroje.

- **sdělení Ministerstva zdravotnictví č. 479/2005 Sb.**, o vydání osvědčení o přírodních léčivých zdrojích a zdrojích přírodních minerálních vod a o zrušení osvědčení přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod.

3 Organizace zabývající se lázeňstvím v České republice

V jednotlivých evropských zemích působí celá řada odborných a zájmových sdružení, svazů a organizací, které se zabývají podporou rozvoje lázeňství a wellness. Dále budou uvedeny nejvýznamnější organizace v České republice.

3.1 Sdružení lázeňských míst ČR

Sdružení lázeňských míst ČR je dobrovolnou zájmovou nestranickou a nevládní organizací lázeňských měst a obcí v ČR, na jejichž území se nacházejí lázeňská zařízení a mají schválený statut lázní.

Byl zřízen, aby aktivně přispíval k vytváření podmínek a nástrojů pro regeneraci a rozvoj lázeňství a lázeňských míst, zejména ke zlepšování stavu a rozvoji lázeňské a městské infrastruktury, obnovy lázeňských památek a k rozvoji českého lázeňství a českých lázeňských měst a obcí. Aby sdružení dosáhlo vytyčených cílů, usiluje o spolupráci mezi státem, obcemi a občany, lázeňskými organizacemi a sdruženími, ale i o spolupráci na mezinárodní úrovni.

Dalším neméně důležitým cílem Sdružení je prezentovat a spolupracovat při prezentaci českých lázeňských míst jako unikátních cílů pro návštěvníky, hledající nejen lázeňskou péči, ale i velice zajímavé turistické cíle.

Orgány SLM jsou sněm, předseda, rada a kontrolní komise. Přičemž vrcholným orgánem SLM je sněm, což je shromáždění řádných a přidružených členů SLM. Předseda je statutárním orgánem, který je oprávněn jednat jeho jménem ve všech věcech, v případě jeho nepřítomnosti, zaneprázdnění, či jiných obdobných případech jedná za SLM člen rady, který je k tomu radou pověřen. Oproti tomu sněm je vrcholným orgánem. [13]

3.2 Svaz léčebných lázní ČR

Ve stanovách Svazu léčebných lázní ČR, přesněji v §1 se dozvíme, že Svaz léčebných lázní ČR byl zřízen jako zájmové sdružení léčebných lázní a jiných právnických osob podnikajících ve sféře lázeňství v širším slova smyslu bez rozdílu typu vlastnictví.

V roce 1995 byl Svaz léčebných lázní ČR založen jako zájmové sdružení léčebných lázní. V roce 2001 se jeho součástí stalo i Sdružení odborných lázeňských zařízení. Svaz v současné době sdružuje 46 členů, z toho 44 léčebných lázní, které tvoří s více než 20 000 lůžek 80 % lůžkové kapacity léčebného lázeňství v ČR. Podle statistik je v provozu cca 85 lázeňských zdravotnických zařízení. Z celkového počtu lázní je zřetelné, že v lázeňství ještě

působí cca 40 subjektů, u kterých nejsou vymezena žádná pravidla léčby, ubytování a stravování. V této souvislosti je ještě potřeba uvést, že se v tomto případě jedná téměř výlučně o subjekty působící v Karlovarském kraji.

SLZ ČR byl zřízen na základě zakladatelské smlouvy zakládajících členů. Dle platných předpisů je zájmovým sdružením ve smyslu § 20 f občanského zákoníku.

Hlavním posláním svazu (dle § 2 stanov) je vytvářet podmínky pro rozvoj léčebného lázeňství a lázeňských organizací na území České republiky, hájit společné i individuální zájmy členů, pokud nejsou v rozporu se zájmy společnými, a dbát na ochranu a racionální využívání přírodních léčivých zdrojů. Také prosazuje uplatňování Kréda Evropského svazu lázní. [15]

Svaz zejména³:

- samostatně hájí zájmy léčebného lázeňství a svých členů, zejména ve styku se zastupitelskými sbory, vládou, ministerstvy, jinými státními orgány a institucemi a zdravotními pojišťovkami
- hájí a prosazuje zájmy léčebného lázeňství v rámci resortu zdravotnictví, koordinuje jednání o společných zájmech svých členů vůči zdravotním pojišťovnám
- zajišťuje důstojnou prezentaci lázeňství, podporuje informovanost veřejnosti o funkci a úloze léčebného lázeňství v péči o zdraví člověka
- podporuje výzkum v lázeňství a popularizaci léčebných výsledků v lázeňské péči
- vystupuje ve vztahu k odborům a státním institucím jako zájmová organizace zaměstnavatelů
- poskytuje členům dle svých možností poradenskou službu a informace, koordinuje zájmy a pomoc při řešení jejich problémů
- působí jako odborný poradce, předkládá společné návrhy a stanoviska, podání a intervence při přípravě hospodářsko-politických rozhodnutí na republikové úrovni, dotýkající se zejména problematiky lázeňství a přírodních léčivých zdrojů
- v zájmu léčebného lázeňství ČR a jeho členů spolupracuje s ostatními profesními a odbornými společnostmi a sdruženími
- zastupuje zájmy lázeňství ČR v mezinárodních organizacích a lázeňských sdruženích, zejména v Evropském svazu lázní

³ *Svaz léčebných lázní České republiky* [online]. c2009 [cit. 2010-03-13]. Stanovy Svazu léčebných lázní České republiky. Dostupné z WWW: <<http://www.lecebne-lazne.cz/cs/o-svazu-lazni/stanovy-svazu-lecebnych-lazni-ceske-republiky>>.

Řádným členem Svazu se může stát každá právnická a fyzická osoba se sídlem v České republice, která má léčebné lázeňství jako předmět činnosti. Členství ve Svazu vzniká datem přijetí.

Nejvyšším orgánem Svazu je valná hromada. Dalšími orgány Svazu jsou představenstvo, dozorní rada, sekretariát Svazu, pracovní a odborné komise. Valná hromada volí členy představenstva ze zástupců řádných členů Svazu. [15]

3.3 Český inspektorát lázní a zřídels⁴

Odbor Český inspektorát lázní a zřídels je jako součást Ministerstva zdravotnictví ústředním orgánem státní správy pro vyhledávání, ochranu a využívání přírodních léčivých zdrojů, přírodních léčebných lázní a zdrojů přírodních minerálních vod. Pro zjišťování kvalitativních ukazatelů přírodních léčivých zdrojů a přírodních minerálních vod byla Ministerstvem zdravotnictví zřízena Referenční laboratoř přírodních léčivých zdrojů. [13]

3.4 Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR

Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR sdružuje na 45 tisíc členů. OSZSP je největším odborovým subjektem působícím ve zdravotnictví a sociálních službách a třetím nejpočetnějším odborovým svazem v Českomoravské konfederaci odborových svazů. Členy OSZSP jsou zaměstnanci zdravotnictví a sociální péče a dalších souvisejících organizací, například středních zdravotnických škol, lékařských fakult. Jedná se o lékaře a další vysokoškoláky, o střední zdravotnické pracovníky a další středoškoláky, o nižší a pomocný zdravotnický personál, sociální pracovníky, pečovatelky, vychovatele, pedagogy, technicko-hospodářské pracovníky a pracovníky v dělnických profesích, například řidiče. Členové OSZSP ČR pracují ve veřejném i soukromém sektoru. [11]

3.5 Czech Tourism - Česká centrála cestovního ruchu

Jedná se o státní příspěvkovou organizaci Ministerstva pro místní rozvoj České republiky. V roce 1993 byla zřízena za účelem propagace České republiky jako atraktivní turistické destinace na zahraničním trhu a od roku 2003 také na domácím trhu.

Mezi významné partnery agentury při této propagaci jsou domácí turistické regiony, města a obce i podnikatelské subjekty.

⁴ *Svaz minerálních vod* [online]. c 2002 [cit. 2010-03-13]. Český inspektorát lázní a zřídels. Dostupné z WWW: <http://www.svaz-mv.cz/cl_cil.htm>.

V rámci svého poslání ČCCR koordinuje státní propagaci cestovního ruchu s aktivitami prováděnými podnikatelskými subjekty a rozvíjí střednědobou a aktuální strategii pro marketing produktů cestovního ruchu na domácím i zahraničním trhu.

Tato organizace je členem Evropské komise cestovního ruchu a podílí se tak společně s ostatními evropskými zeměmi na marketingových aktivitách na zámořských trzích. Mimořádný důraz je kladen na společnou prezentaci středoevropských zemí na vzdálených trzích.

Hlavním cílem ČCCR je propagace ČR jako destinace cestovního ruchu v zahraničí i v České republice. Aby ČCCR těchto cílů dosáhla, plní tyto hlavní úkoly:

- zajišťování, podpora a koordinace marketingových aktivit na domácím a zahraničním trhu
- podpora všestranného rozvoje cestovního ruchu
- spolupráce v oblasti cestovního ruchu s orgány státní správy a samosprávy, profesními organizacemi, peněžními ústavy, školami, výzkumnými a poradenskými institucemi a analogickými zahraničními institucemi
- vytváření příznivého image turistické destinace "Česká republika" a její prosazování na domácím a zejména zahraničním trhu
- stanovení a rozpracování prioritních produktů, charakteristických pro destinaci Česká republika
- podpora tvorby produktů cestovního ruchu s šetrným přístupem k životnímu prostředí,
- zabezpečování spolupráce s domácími i zahraničními novináři a médii
- informační servis pro odvětví průmyslu cestovního ruchu v České republice, zejména vydávání odborných zpráv, jejichž náplní a obsahem budou především marketingové a regionální informace
- spolupráce při vytváření celostátního turistického informačního systému
- vydávání propagačních materiálů o České republice v příslušných jazykových verzích,
- spolupráce s regiony v ČR, angažovanost při vzniku přirozených oblastí cestovního ruchu, působení při jejich turistickém rozvoji a zatraktivnění
- působení na českou veřejnost s cílem povzbudit vstřícné chování vůči zahraničním hostům a zdůraznění významu cestovního ruchu pro Českou republiku
- zakládání zastoupení v zahraničí s cílem informovat zahraniční novináře, odbornou i nejširší veřejnost o nabídce cestovního ruchu v České republice a všestranně podporovat prodej národních produktů cestovního ruchu [7]

4 Město Poděbrady

4.1 Základní údaje

Poděbrady jsou lázeňským městem nacházejícím se v Středočeském kraji, přesněji v nymburském okrese. Poděbrady leží v úrodné Polabské nížině na řece Labi asi 50 km východně od hlavního města Prahy. Město má 13 788 obyvatel (viz příloha č. 1). S nadmořskou výškou 190 m n. m. se Poděbrady řadí mezi nejteplejší místa v naší republice.

Z geologického hlediska patří do druhohorní České křídové tabule. Podloží je tvořeno opukou, která se ve vrchních vrstvách mění v jílu. Z polabské roviny vystupují opukové vrchy, z nichž Poděbradům jsou nejbližší Oškobrň a vrch v Sadské.

4.2 Historie města Poděbrad

4.2.1 První zmínky

První písemná zmínka o Poděbradech pochází z roku 1223. Dřívější historii nelze doložit, můžeme se pouze domnívat, jak se některé události mohly stát. Nenašly se hodnověrné stopy o prvních pánech z Poděbrad z 12. a 13. století, s jistotou nevíme, kdo byli a odkud pocházeli. Prvním bezpečně doloženým pánem je Hroznata z Poděbrad, který je podepsán na zakládající listině kláštera křižovníků v Praze na Zderaze (1223). Hroznata z Poděbrad pocházel z rodu Sezemiců. Zakladatel tohoto rodu Sezema byl nejvyšším komorníkem královny Judity. Sezemův syn Arnošt je považován za prvního z poděbradské větve a za zakladatele hradu v Poděbradech.

Po Arnoštově smrti v roce 1207 zdědil Poděbrady Hroznata. Po Hroznatově smrti se stal majitelem Poděbradska jeho nejstarší syn Vilém. V roce 1262 Poděbrady připadly jako odúmrť mezi královské statky. Přemysl Otakar II. měl o Poděbrady velký zájem, neboť se jednalo o strategické místo u brodu na důležité zemské cestě. V letech 1262 – 1268 zde nechal vybudovat nový kamenný hrad.

„Zlatý věk“ Poděbrady doznaly za vlády pánů z Kunštátu, kteří je získali jako „ušlechtilé léno“ od Karla IV. Šest generací tohoto rodu zvelebovalo (od r. 1345 do r. 1495) svůj majetek. Nejvýznamnější postavou tohoto rodu se stal Jiří z Poděbrad, který byl r. 1458 zvolen českým králem. Z jeho příkazu byly Poděbrady povýšeny v roce 1472 na město a byly obdařeny důležitými právy, výsadami a městským znakem. [2]

Za vlády Ferdinanda I. se město dočkalo dalšího rozkvětu. Císař při návštěvě města roku 1539 ocenil lovecké možnosti v jeho okolí. Vyplatil tehdy zastavené panství a rozhodl se, že je začlení mezi tzv. královská komorní panství.

Během třicetileté války v první polovině 17. století trpělo město vpády švédských a saských vojsk, doprovázenými požáry. Roku 1681 postihl Poděbrady největší požár. Tehdy lehla popelem radnice a velká část do té doby dřevěných domů. Po této události bylo nařízeno stavět na náměstí pouze zděné domy.

Také sama císařovna Marie Terezie v polovině 18. století projevila zájem o Poděbrady. Na její popud byl zámek přestavěn do současné podoby a přizpůsoben pro pohodlí císařovny a jejího manžela Františka Lotrinského. Císařský pár Poděbrady několikrát navštívil. [12]

Roku 1768 Josef II. rozhodl, že ze zámku budou kasárna. Nakonec však vyslyšel prosby poděbradských měšťanů a místo vojenské posádky zde ubytoval penzionované důstojníky císařské armády. Roku 1839 dala královská komora panství do dražby. V dražbě ho výhodně koupil vídeňský bankéř a podnikatel Jiří Sina. Roku 1848 jej dal k dispozici poděbradskému magistrátu pro umístění nových státních úřadů, okresního hejtmanství a okresního soudu. Po smrti Jiřího Siny převzal v roce 1856 dědictví jeho syn Jiří Šimon. Po Šimonově smrti Poděbrady připadly jeho dceři Ifigenii, provdané za knížete Ypsillantioho. Roku 1884 se stal novým majitelem Poděbrad Arnošt Filip Hohenlohe ze Schillingsfürstu s manželkou Chariceleou, rozenou Ypsillanti. [2]

4.2.2 Poděbrady na konci 19. století

Koncem 19. století byly Poděbrady malým zemědělským městečkem. V této době hrál důležitou roli jediný velký podnik - Inwaldovy sklárny. Městečko budilo dojem ospalého patriarchálního střediska. Středem jeho pozornosti byly především církevní slavnosti a městské bály.

Toto vše se odehrávalo v prostředí starého náměstí. V této době zde byly chalupy pokryté došky, nebylo zde nic než nouzové osvětlení, chyběla i dlažba a nebyla vybudovaná kanalizace. Místní honoraci tvoří lékárník spolu s panským lékařem a s několika úředníky okresního a berního úřadu, úředníci velkostatku a několik větších obchodníků. Městská honorace se snažila z Poděbrad vybudovat středisko společenského života. Ve městě se objevila čítárna, knihovna, v devadesátých letech vzniklo muzeum, které zakládalo své archeologické a národopisné sbírky.

Vedle bohatého měšťanstva je tu samozřejmě vrstva chudších měšťanů, vlastníků drobných obchodů se zbožím, malých městských krámků a drobných řemesel. Ve městě vzniklo ochotnické divadlo, které zprvu hrálo po hostincích, později mu byla vyčleněna

i budova. Toto byly pokusy k probuzení města, ale tyto pokusy nevyšly, protože ani divadlo nemohlo proměnit poklidný patriarchální ráz města.

I když Poděbrady leží v úrodné Polabské nížině, hospodářsky příliš neprosperovaly. Chyběl potřebný kapitál a iniciativa. Vzhledem k rozvinutému zemědělství je tu dražší pracovní síla v porovnání s horskými oblastmi Čech. Naděje na větší změnu nejsou. Snad proto, že v zámku sídlí kníže pán, který nemá zájem na nějakých větších změnách. Kníže dbal na to, aby byl vnímán jako statkář, kterým opravdu byl. Také aby byl vnímán jako dobrý majitel panství, který je ochoten pomoci milodary chudině, případně i nějak pomoci městu, ovšem aby to moc nestálo.

Než se staly Poděbrady lázeňským městem, snažily se změnit svoji tvář. Byla postavena nová střední škola, vydlážděno Riegrovo náměstí a přilehlé ulice. Takto vypadalo město před objevením léčivých pramenů, které měly vše změnit. [5]

4.3 Lázně Poděbrady

4.3.1 Vznik a počátky poděbradských lázní

Od nepaměti neměly Poděbrady příliš kvalitní pitnou vodu. Když se město začalo rozrůstat, bylo potřeba najít nové zdroje pitné vody. Kníže Filip Hohenlohe z Schillingsfürstu⁵, který měl sídlo v Poděbradském zámku, také postrádal kvalitní vodu, mimo jiné měl také zájem na hygieně města a na úpravě kanalizace.

Kníže Hohenlohe z Schillingsfürstu se při svých cestách po Evropě seznámil s baronem Karlem Bülowem z Bothkampu. Baron v Kielu bavil společnost vyhledáváním vody pomocí virgule. Kníže pozval Bülowa do Poděbrad a přál si, aby našel pramenitou vodu na zámku. Bülow pozvání přijal a přijel do Poděbrad. Začalo hledání. Více o hledání se můžete dočíst v pamětech lesního rady Aloise Neugebauera. Na doporučení Bülowa nechal kníže vrtat v zámeckém dvoře.

Kníže rozhodl, že vrtací práce budou zadány firmě Korta, a tak se začalo vrtat. V hloubce 35 metrů se objevila voda v nepatrném množství, aniž by sama vystoupila na povrch. Kníže se rozhodl vrtat dál, i kdyby se voda nenašla, aspoň by bylo prozkoumáno vrstvení opuky v Polabí, které nebylo doposud úplně známo. [5]

⁵ Dědičný princ Filip Arnošt z Hohenlohe – Schillingsfürstu pocházel ze staré rodové šlechty z Bavorska. Narodil se 5.6.1853 v Schillingsfürstu a byl starším synem knížete Chlodwiga Karla Victora, od roku 1894 do roku 1900 německého říšského kancléře a prezidenta pruského státního ministerstva.

Dne 30. srpna 1905 byla navrtána v poděbradském zámku artézská studně, hluboká 96 metrů, ze které vyvěřela šumivá kyselka. Poté, co byla objevena minerální voda, bylo potřeba zjistit, zdali by se nedala využívat k lázeňským účelům. Kníže Hohenlohe z Schillingsfürstu nechal kyselku léčebně prozkoumat. Zjistilo se, že poděbradská kyselka má totéž složení jako jiné světové vody, dokonce co do obsahu nejdrahocennějšího léčiva, lithia, téměř všechny ostatní vody předčí.

Zpráva o objevu vody se po celém městě roznesla rychlostí blesku. Všichni shledali, že voda je příjemně osvěžující. Kníže dovolil přístup do zámku po celý den. Když se hosté knížete pozastavovali nad hlukem měšťanů a často se v okolí objevovalo množství střepů, rozhodl se kníže, že začne vrtat v zevním zámeckém valu. Zde roku 1907 byl objeven nový pramen, nazvaný pramenem Hohenlohovým. Ukázalo se, že navrtáním nové sondy voda v nové studni neubývala a že se dá očekávat nový pramen s ještě větším množstvím vody, s kterým by se mohly založit lázně. Kníže nařídil hledat vodu v panských zahradách na Valech. Roku 1907 byl v zahradách nalezen vydatný pramen a byl nazván k počtě kněžny Chariklea.

Místní lékaři v čele s MUDr. B. Boučkem, který měl soukromou nemocnici, mohli s vodou provádět pokusy. Zkusili ji při zažívacích obtížích, omývání různých ran a na vředy. Při vnitřním podávání bylo zjištěno, že velmi dobře působí při žaludečních potížích, při plynatosti, překyselení žaludku apod. [6]

Objevení minerálních vod město změnilo k nepoznání. Kníže se rozhodl pro založení lázní. Ve dnech 5. – 6. června 1908 byly slavnostně otevřeny lázně v nové budově u pramene Chariklea na zahradách staré Dřevnice. Lázně posvětil biskup Josef Doubrava, česky promlouval i samotný kníže, v poledne se uskutečnila hostina, po hostině zahrála v zámecké zahradě Kmochova hudba. Odpoledne byl připraven dětský den v Oboře, kde byl posvěcen celý pavilon.

Vznik lázní byl příležitostí pro celé město, především pro majitelé obchodů a domů. Bylo nutno vybudovat lázeňské a rekreační objekty. Snahou bylo udělat z Poděbrad české národní lázně. Kníže se nakonec uvolil prameny prodat městu. Uvádí se, že jedním z hlavních důvodů, proč se rozhodl prameny prodat, bylo to, že lázně nemohly konkurovat světovým lázním, ani krajinou, ani atrakcemi, ani německým personálem, jak tomu bylo tehdy obvyklé v Rakousku. Byly limitovány místem, ale mohly být výdělečným artiklem jako malé české lázně pro příměstí Prahy.

První sezóna roku 1908 skončila úspěchem. Během první sezóny v Poděbradech bylo celkem 129 hostů. O rok později již měly lázně 596 hostů. Pro další rozvoj lázní bylo

zapotřebí investic. Předpokládaly se velké investice hotovostních peněz s delší dobou návratnosti, ale kníže postrádal potřebný kapitál. Začalo se uvažovat o založení akciové společnosti. V této době ještě akciová společnost lázní Poděbrady nebyla založena, město raději přistoupilo na alternativu městských lázní. Na jaře roku 1911 se začalo s výstavbou druhé otevřené kolonády s restaurací, hudebním pavilonem a cukrárnou. Výsledek tak podnítl další plány na rozšíření lázní.

Město neváhá a odkupuje od knížete zbylé dva prameny. Na podzim roku 1911 se začíná budovat plnírna a administrativní budovy. Tohoto roku byl navrtán další pramen nazývaný Bočkův. Nyní měly lázně k dispozici 2 000 hl vody. Byly vydávány desítky plakátů, brožur, průvodců pro hosty Poděbrad a náborových letáků pro propagaci lázní. (viz příloha č. 2). V lázních začal vycházet lázeňský časopis „*Lázně Poděbrady*“. [5]

Rozvoj poděbradských lázní zastavila válka. Během tří dnů byly lázně liduprázdné. Dlouho trvalo, než se sem začali vracet nemocní a než přišli první zranění. Dne 25. prosince 1915 umírá kníže Hohenlohe. Za přítomnosti zástupců města a lázní byl pohřben v Schillingsfürstu. Život ve městě i v lázních je těžký, spolky téměř nežijí. V zámku byl zřízen lazaret a lázeňský život se opět rozbíhá. V Poděbradech se mohlo svobodně mluvit a zásobování bylo hned od začátku dobré. Sezóna se opět rozeběhla.

Pro pobavení hostů se roku 1918 povedlo tělovýchovné jednotě Sokol získat licenci k provozování biografu. Tohož roku zde pořádal koncerty mistr Fr. Ondříček. Tento rok také přinesl očekávaný mír a s ním nový přístup k práci. [6]

Díky válce se lázně dostaly do popředí pozornosti české veřejnosti a staly se tak významným lázeňským střediskem. Struktura hostů se mění, stále častěji se zde objevují velkostatkáři, česká průmyslová buržoazie a čím dál tím více městských hostů. [5]

4.3.2 Lázně po první světové válce

Jak již bylo řečeno, struktura hostů se změnila. Dostatek poválečných prostředků vedl k rozkvětu a rozvoji města. Za pomoci České banky v Praze byla roku 1919 založena akciová společnost, která převzala od města správu lázní – „Akciová společnost Uhlíčitých lázní a zříděl“. V čele společnosti stanul prof. J. V. Hráský.

Zřizuje se lázeňský hospic pro méně majetné vrstvy. V této době lázně poskytují 50 000 uhličitých koupelí ročně. Roku 1925 počet hostů překračuje hranici 5 000. Vývoz vody dosahuje 1 milionu lahví ročně. Lázně se začínají specializovat na choroby srdce a cévního onemocnění.

O rok později je založen vyšetřovací a léčebný ústav – první lázeňský ústav v Československé republice pod vedením profesora Libenského. Ústav se skládal z 3 oddělení – rentgenologické, elektrokardiografické a laboratorní. Brzy se stal ústav ústředním nositelem lázeňského léčení v Poděbradech. Roku 1928 byla postavena krytá hala, která byla využívána k pořádání koncertů. Roku 1929 se buduje nové inhalatorium, kde se budou léčit pacienti s průduškovými onemocněními. Také se dostavuje lázeňské centrum. Ukázalo se, že vložit kapitál do lázní je velmi dobrou investicí. Dvacet let stačilo lázním, aby z nich vyrostly lázně, jejichž jméno má svůj dobrý zvuk nejen po vlastech československých, ale také v cizině.

Podle vzoru vyšetřovacího ústavu vznikl v roce 1932 Nový vyšetřovací ústav. Byla zde zřízena vodoléčba a uhličitě minerální koupele. Tato nová specializace umožnila na svou dobu nevídanou péči o pacienty.

Podnikatelé spolu s lékaři se snažili z Poděbrad udělat světové lázně, a to pomocí propagace lékařské péče. Podnikatelé se také snažili vytvořit kulturní zázemí. Rozvíjel se sport, především tenis, jízda na koni a dostihy. Po vzoru velkých lázní se například pořádaly automobilové rallye, motocyklové závody, rychlostní silniční závody a letecké dny. Konaly se koncerty, divadelní představení a také soutěže typu soutěž o nejkrásnější úsměv. Ve městě jste se mohli setkat například s Josefem Václavem Sládkem, Gabrielou Preissovou, F. X. Šaldou, Vlastou Burianem, s chetitologem Bedřichem Hrozným a s dalšími známými osobnostmi. V zimním období se v lázních konaly různé schůze a sjezdy. [5]

4.3.3 Lázně za fašistické okupace

Po příchodu Němců převzali nacističtí pohlaváři správu lázní a kolínský oberlandrat⁶ dosadil německého správce a německého ředitele, který spadl pod regierunskomissara Dr. W. Messnera. Proti jakémukoliv pokusu o odpor fašistická správa rázně zasáhla a některé bývalé funkcionáře nechala uvěznit. Jako úřední jazyk byla zavedena němčina. Lázeňské předpisy a nápisy, dokonce i lázeňský zpravodaj byly dvojjazyčné.

13. září 1939 okresní hejtman Dr. Drábek vydává pokyny a zákazy pro židovské obyvatelstvo. Mimo jiné zakazuje pobyt v lázních. Židovskému obyvatelstvu je povoleno navštěvovat jim vyhrazené oddělení uhličitých lázní. Oproti tomu měli zakázáno navštěvovat rašelinové, vodoléčebné, zimní lázně a také Nový léčebný ústav.

⁶ Úřad vrchního zemského rady

Němci měli s lázněmi svůj vlastní plán. V lednu 1941 za účelem ubytování dětí z Říše německé vedení uvolnilo budovy Nového vyšetřovacího a léčebného ústavu. Jak ilustruje tabulka, poměrně značně stoupl počet německého obyvatelstva a německých hostů. [5]

Vývoj počtu návštěvníků poděbradských lázní v letech 1942 - 1944

Rok	1942	1943	1944
Hostů celkem	6 842	8 169	10 000
Němci	900	1 300	1 700

Zdroj: ROBEK, Antonín. *Poděbrady 1908 - 1978 : Historický nástin*. 1. Poděbrady: Polabské muzeum v Poděbradech, 1978. Lázně za fašistické okupace, s. 88.

Na jaře roku 1945 byly všechny větší objekty přeměněny na vojenské lazarety. Během války přestaly plynout investice do lázní, zařízení začalo zastarávat a chátrat. Obyvatelstvo Poděbrad očekávalo konec války. Po zprávě o úmrtí Hitlera a pádu Berlína začali obyvatelé Poděbrad manifestovat. Němečtí vojáci dohlíželi pouze na strategicky důležitá místa ve městě a ulice ovládlo obyvatelstvo.

5. května jdou zástupci národního výboru na velitelství německých vojáků v Poděbradech. Velitel se zavázal, že svým vojákům zakáže použití zbraně a dá příkaz, aby stráže držely pušky hlavněmi dolů. 8. a 9. května se z Poděbrad stěhují Němci. Za zvuku hymny je vyvěšen státní prapor na zámecké věži.

V lázních bylo plno práce. Správní úředníci a dělníci zabezpečovali objekty opuštěné vojskem a německými civilisty. Převzali také nemocnici, vojenský lazaret s 400 těžce raněnými vojáky. Také připravovali objekty pro lazarety sovětských vojáků, lázeňské kúry pro nemocné sovětské vojáky a důstojníky.

Vraceli se občané Poděbrad, kteří byli vězněni v německých koncentračních táborech. Zaměstnanci ještě nikdy nepracovali s takovým nasazením jako nyní. Přišli noví pacienti, kteří měli nové požadavky na kulturu i na provoz lázní. Vše se měnilo.

4.3.4 Lázně po 2. světové válce

Akciová společnost byla dána pod národní správu⁷. Drobnější podniky zůstaly v soukromých rukách. I zde probíhal boj stoupců socializace a stoupců soukromého vlastnictví.

Roku 1948 bylo rozhodnuto lázeňské podniky zestátnit. Byla jmenována národní správa. Lázně byly zestátněny a znárodněny byly také soukromá sanatoria a pensiony. V této době se hlavním provozovatelem lázní Poděbrady stala státní zdravotní rada. Prohloubila se lékařská péče.

Roku 1950 byl v Poděbradech postaven Dětský léčebný ústav pro dětské kardiaky a revmatiky ve věku od 3 do 14 let. V roce 1953 byla otevřena v Sadské pobočka dětské léčebny. O rok později vláda schválila nový „lázeňský statut“ pro 7 největších lázní, do kterých byly zahrnuty i lázně Poděbrady. Jednalo se o plány rozvoje léčebných lázní, léčebného střediska pro nemoci srdce a cév. [5]

4.3.5 Současnost lázní

V roce 1989 začala nová éra lázeňství, která byla způsobena změnou režimu. Do roku 1990 se komplex státního podniku „Státní léčebné lázně“ sestával ze sedmi územně oddělených lázní, a to: Poděbrady, Bohdaneč, Běloves, Bělehrad, Velichovky, Toušeň a Sadská. Celková kapacita lůžek činila cca 2 000 lůžek.

1. května roku 1992 byla ustanovena akciová společnost „Lázně Poděbrady“. Tato společnost navázala na 44 letou tradici společnosti z první republiky. V této době byl v majetku společnosti dům Libenský s kapacitou 205 lůžek, Mír s 91 lůžky, Máj s 116 lůžky, hotel Libuše s 66 lůžky, hotel Zámeček s 23 lůžky a dále byla v jejím majetku ubytovna Čáslavský a objekty bez ubytovací kapacity - Kolonáda a Zimní lázně. Společnost také využívala, na základě smlouvy se zbytkovou částí státního podniku, lázeňský dům Purkyně se 109 lůžky.

Roku 1994 ubytovací kapacita lázní činila celkem 610 lůžek, z tohoto počtu však lze za lůžka "lázeňská" označit pouze 544 lůžek, protože na lůžkovou kapacitu v hotelu Libuše nebyla sepsána smlouva se zdravotními pojišťovnami.

⁷ Majetek nepřátel a zrádců podléhal národní správě, kterou vykonávali buď jednotlivci (řemeslné dílny, obchody, zemědělské usedlosti), nebo kolektivní orgány (větší podniky).

V současnosti mají Lázně Poděbrady, a. s. přes 800 lůžek vyhrazených pro léčbu a rekreaci klientů. Do poděbradských lázní mimo tuzemských pacientů přijíždí stále více zahraničních zájemců, zejména z německy, rusky a arabsky mluvících zemí. [3]

4.3.6 Lázeňské domy

Lázeňské služby se provádějí především v Centrálních lázních, ale ubytování je třeba si zajistit v některém z následujících objektů – Hotel Zámeček, Hotel Libenský, Hotel Libuše, Hotel G-Rex, Hotel Zimní lázně, Penzion Máj a Kongresové centrum.

Hotel Zámeček⁸

Jedinečný architektonický poklad z 20. let minulého století je zasazen do krásného prostředí lužního lesoparku v blízkosti řeky Labe a centra Poděbrad. Hotel byl zrekonstruován a nabízí svým hostům moderní komfort ve stylovém prostředí.

Hotelový komplex tvoří hlavní budova a dependence. Hosté mají k dispozici pokoje, které jsou standardně vybaveny moderním a komfortním nábytkem. Dále mají hosté k dispozici televizi se satelitním příjmem, telefon, připojení na internet a minibar. (viz příloha č. 3)

Hotel Libenský⁹

Jedná se o hlavní lázeňský dům akciové společnosti Lázně Poděbrady. Hotel se nachází ve středu lázeňské kolonády, pro svou polohu a kompletnost nabízených služeb patří k nejvyhledávanějším hotelům v Poděbradech. (viz příloha č. 4)

Hotel Libuše¹⁰

Hotel Libuše nalezneme ve středu města, je situován v okraji lázeňského parku. Lůžková kapacita hotelu je 64 lůžek. Hostům jsou k dispozici pokoje vybavené sprchou a WC, telefonem s přímou provolbou, ledničkou a barevným televizorem se satelitním příjmem. Recepce zajišťuje směnářenskou činnost. (viz příloha č. 5)

⁸ Lázně Poděbrady [online]. c2010 [cit. 2010-03-20]. Hotel Zámeček. Dostupné z WWW: <http://www.lazne-podebrady.cz/cz/hotel_zamecek.php?pageID=2107>.

⁹ Lázně Poděbrady [online]. c2010 [cit. 2010-04-20]. Hotel Libenský. Dostupné z WWW: <http://www.lazne-podebrady.cz/cz/hotel_libensky.php?pageID=2101>.

¹⁰ Lázně Poděbrady [online]. c2010 [cit. 2010-04-20]. Hotel Libuše. Dostupné z WWW: <http://www.lazne-podebrady.cz/cz/hotel_libuse.php?pageID=2102>.

Hotel G-Rex¹¹

Hotel G-REX je situován v blízkosti náměstí Jiřího. Díky této poloze je velmi oblíben mezi návštěvníky, kteří mají rádi společnost a pohodlí. Hotel má k dispozici 117 pokojů, z nichž je 15 jednolůžkových, 44 dvoulůžkových, 2 třílůžkové pokojů a 4 apartmá. Hosté mají k dispozici WC, koupelnu, televizi se satelitním příjmem, ledničku a telefon. (viz příloha č. 6)

Hotel Zimní lázně¹²

Nově zrekonstruovaný lázeňský hotel vhodný pro náročnou klientelu. Je situován v klidné ulici poblíž lázeňské kolonády. Hotel je propojen prosklenou spojovací chodbou s hotelem Libenský. Ubytovací kapacita hotelu je 87 lůžek. V těchto pokojích je vybavení odpovídající standardu *** - sprcha s WC, lednička, telefon s přímou provolbou a barevný televizor se satelitním příjmem. (viz příloha č. 7)

4.4 Vztah města Poděbrady k akciové společnosti Lázně Poděbrady

V roce 2006 proběhly komunální volby. Voleb se účastnily tyto strany: SNK – Poděbradské fórum, Občanská demokratická strana, Česká strana sociálně demokratická, Křesťanští demokraté Unie – Čs. strana lidová, Komunistická strana Čech a Moravy a strana Rovnost šancí. Nejvíce hlasů získala SNK – Poděbradské fórum, na druhém místě se umístila Občanská demokratická strana a na třetím místě Česká strana sociálně demokratická¹³.

V roce 2008 byl schválen strategický plán rozvoje města Poděbrady pro rok 2008 – 2020. Ke tvorbě plánu také přispěli zástupci Lázní Poděbrady. Ve strategickém plánu byly vytyčeny klíčové body týkající se lázeňství a cestovního ruchu. [12]

4.4.1 Finanční vztah města Poděbrady a Lázní Poděbrady, a. s.

Obce dle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích mohou obce vybírat tyto místní poplatky:

- a) poplatek ze psů
- b) poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt
- c) poplatek za užívání veřejného prostranství
- d) poplatek ze vstupného

¹¹ Lázně Poděbrady [online]. c2010 [cit. 2010-04-20]. Hotel G-Rex. Dostupné z WWW: <http://www.lazne-podebrady.cz/cz/hotel_grex.php?pageID=2103>.

¹² Lázně Poděbrady [online]. c2010 [cit. 2010-04-20]. Hotel Zimní lázně. Dostupné z WWW: <http://www.lazne-podebrady.cz/cz/hotel_zimni-lazne.php?pageID=2112>.

¹³ Český statistický úřad [online]. c2010 [cit. 2010-03-23]. Volby do zastupitelstev obcí. Dostupné z WWW: <<http://www.volby.cz/pls/kv2006/kv1111?xjazyk=CZ&xid=0&xdz=2&xnumnuts=2108&xobec=537683>>.

- e) poplatek z ubytovací kapacity
- f) poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst
- g) poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj
- h) poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- i) poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Město Poděbrady vybírá tyto poplatky:

- a) poplatek ze psů
- b) poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt
- c) poplatek za užívání veřejného prostranství
- d) poplatek z ubytovací kapacity
- e) poplatek ze vstupného
- f) poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst
- g) poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj

Lázně Poděbrady, a. s. a město Poděbrady mají společné tyto poplatky:¹⁴

1) Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt

Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt se vybírá od fyzických osob, které jsou přechodně a za úplaty ubytovány v obvodu zdejšího města za účelem léčení nebo rekreace, pokud tyto osoby neprokáží jiný důvod svého pobytu.

Poplatku nepodléhají:

- osoby nevidomé, bezmocné a osoby s těžkým zdravotním postižením, kterým byl přiznán III. stupeň mimořádných výhod podle zvláštního právního předpisu a jejich průvodci
- osoby mladší 18 let a starší 70 let nebo osoby, kterým náleží přídatky na děti nebo vojáci v základní službě a osoby, které vykonávají civilní službu
- osoby na služební cestě, kongresu, školení nebo na pracovním jednání

¹⁴ Poděbrady : Oficiální internetové stránky města [online]. c2005 [cit. 2010-03-23]. Obecně závazná vyhláška města Poděbrady. Dostupné z WWW: <http://www.mesto-podebrady.cz/meu/vyhlaske_mesta/vyhl_c3_2003.htm>.

Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt ve stanovené výši vybírá pro obec ubytovatel, kterým je fyzická nebo právnická osoba, která přechodné ubytování poskytla, tato osoba je plátcem poplatku a za poplatek ručí.

Ubytovatel je povinen vést v písemné podobě evidenční knihu, do které zapisuje dobu ubytování, účel pobytu, jméno, příjmení, adresu místa trvalého pobytu nebo místa trvalého bydliště v zahraničí a číslo občanského průkazu nebo cestovního dokladu fyzické osoby, které ubytování poskytl. Zápisy do evidenční knihy musí být vedeny přehledně a srozumitelně. Tyto zápisy musí být uspořádány postupně z časového hlediska. Evidenční knihu ubytovatel uchovává po dobu 6 let od provedení posledního zápisu. Zpracování osobních údajů v evidenční knize se řídí zvláštním právním předpisem.

Ubytovatel je povinen registrovat se do 30 dnů ode dne zahájení činnosti u městského úřadu, v jehož působnosti činnost vykonává, na předepsaném tiskopise.

Sazba poplatku za lázeňský a rekreační pobyt činí Kč 15,- za osobu a za každý započatý den, není-li tento dnem příchodu. Při výpočtu poplatku po slevě se násobek základní sazby zaokrouhlí vždy na celé koruny směrem dolů.

2) Poplatek z ubytovací kapacity

Poplatek z ubytovací kapacity se platí z využitých lůžek v zařízeních určených k přechodnému ubytování za úplatu.

Poplatek platí ubytovatel, kterým je fyzická nebo právnická osoba, která přechodné ubytování poskytla.

Sazba poplatku činí 4,- Kč za každé využití lůžko a den.

Poplatku z ubytovací kapacity nepodléhá:

- ubytovací kapacita v zařízeních sloužících pro přechodné ubytování studentů a žáků,
- ubytovací kapacita v zařízeních sloužících pro ubytování pracovníků fyzických a právnických osob, které tato zařízení vlastní nebo k němu mají právo hospodaření

- ubytovací kapacita ve zdravotnických nebo lázeňských zařízeních, pokud nejsou užívána jako hotelová zařízení
- ubytovací kapacita v zařízeních sloužících sociálním a charitativním účelům.

Ubytovatel je povinen zaregistrovat se u MěÚ nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy nastala skutečnost, která má za následek platit poplatek. V opačném případě by měl ohlásit ukončení ubytovací činnosti a zároveň ukončení jeho poplatkové činnosti.

Poplatník je povinen při registraci oznámit jméno, příjmení nebo název právnické osoby, IČO, bydliště, sídlo. Jde-li o fyzickou nebo právnickou osobu, která je podnikatelským subjektem, uvede též čísla účtů u peněžních ústavů, na nichž jsou uvedeny peněžní prostředky z její podnikatelské činnosti.

Ubytovatel je povinen vést v písemné podobě evidenční knihu, do které zapisuje dobu ubytování, jméno, příjmení, adresu místa trvalého pobytu nebo místa trvalého bydliště v zahraničí a číslo občanského průkazu nebo cestovního dokladu fyzické osoby, které ubytování poskytl. Zápisy do evidenční knihy musí být vedeny přehledně a srozumitelně. Tyto zápisy musí být uspořádány postupně z časového hlediska. Evidenční knihu ubytovatel uchovává po dobu 6 let od provedení posledního zápisu.

3) **Poplatek ze vstupného**

Předmětem poplatku je vstupné na kulturní, sportovní, prodejní nebo reklamní akce, snížené o daň z přidané hodnoty, je-li v ceně vstupného obsažena. Poplatek platí fyzické a právnické osoby, které akci pořádají.

Vstupným se rozumí peněžitá částka, kterou účastník akce zaplatí, aby se akce mohl zúčastnit (vstupné + místenka + konzumace jídel, atd.).

Od poplatku jsou osvobozeny akce, jejichž celý výtěžek je určen na charitativní a veřejně prospěšné účely.

Poplatník je povinen nejméně 5 dnů před konáním akce ohlásit správci poplatku údaje potřebné ke stanovení místního poplatku, tj.:

- druh akce,
- pořadatel, jeho sídlo nebo bydliště, IČO nebo datum narození,

- datum, hodinu a místo konání akce,
- účel použití výtěžku

Sazba poplatku činí 20% z úhrnné částky vybraného vstupného.

Vývoj příjmů Města Poděbrady z uvedených poplatků v letech 2004 – 2010

Rok/ Poplatek	Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt (v tis. Kč)	Poplatek z ubytovací kapacity (v tis. Kč)	Poplatek ze vstupného (v tis. Kč)
2004	2 000	100	500
2005	2 030,9	300	200
2006	2 200	300	100
2007	2 200	374	100
2008	2 000	330	100
2009	2 100	400	100
2010	1 700	400	100

Zdroj: Vlastní zpracování dle zdrojů MěÚ

Příspěvky městského úřadu

- na promenádní koncerty
- příspěvky na veřejné prameny minerální vody

4.4.2 Strategický plán města ve vztahu k lázeňství a cestovního ruchu¹⁵

Zastupitelstvo města Poděbrady dne 17. 12.2008 jednohlasně schválilo Strategický plán rozvoje města Poděbrady pro rok 2008 – 2020 (viz příloha č. 9). Dobrý strategický plán vychází z dobré znalosti současné situace. Při tvorbě strategického plánu byly shromážděny všechny dostupné informace. Žádný strategický plán se neobejde bez SWOT analýzy, která určuje silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby pro rozvoj města (viz příloha č. 8). Při tvorbě Strategického plánu města Poděbrady byla vytvořena řídicí skupina, která se sestávala z řad zástupců města, zástupců jednotlivých politických stran, podnikatelů – Lázně Poděbrady

¹⁵ Strategický plán města Poděbrady

a. s., Sklárny Bohemia a. s., Polabské mlékárny, atd. Řídící skupinu tvořilo více než 200 odborníků.

Pro oblast lázeňství a cestovního ruchu byly vytyčeny tyto body:

1. Vytvoření jednotné marketingové strategie propagace města a okolí ve spolupráci města, KIC, Lázní, ubytovacích, stravovacích a sportovních zařízení.
2. Vytvoření systému stálé koordinace činností všech zainteresovaných subjektů
3. Vybudování jednotného informačního systému ve městě a stanovení pravidel pro začleňování dalších subjektů do tohoto systému.
4. Soustavné zvyšování standardů všech poskytovaných služeb.
5. Využití historického významu rodiny krále Jiříka z Poděbrad pro dlouhodobé marketingové působení.
6. Zkvalitnění a rozšíření nabídky turistických atraktivit pro zimní období.
7. Podpora vybudování záložního minerálního vrtu

V marketingové strategii města Poděbrady 2005 – 2010 je kladen důraz na:

- 1) spolupráci mezi subjekty uvnitř města (Městský úřad, Lázně Poděbrady a.s., Kulturní a informační centrum, s.r.o., Městská knihovna, Polabské muzeum),
- 2) spolupráci mezi městem a okolními subjekty (Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism, obecní úřady spadající do správního obvodu Poděbrad),
- 3) rozvoj a vhodné využívání přírodního a kulturně-historického potenciálu,
- 4) rozvoj kulturního života města,
- 5) rozvoj turistické suprastruktury a turistické a všeobecné infrastruktury.

Pod spolupráci s Lázněmi Poděbrady si lze představit společnou účast na veletrzích (Regiontour Brno, Holiday Word Praha), poskytování propagačních materiálů Lázní Poděbrady, vzájemná výměna materiálů pro účinnější prezentaci a spolupráce při koordinaci kulturního a společenského života ve městě.

VIZE: Lázeňství a cestovní ruch v Poděbradech v roce 2025

Poděbrady jsou známé centrum zdraví, oblíbená lázeňská a turistická destinace. Jsou lázněmi číslo 1 ve Středočeském kraji a patří mezi pět nejlepších lázní v ČR. Poděbrady v oblasti lázeňství spolupracují s partnerskými městy v ČR i ve středoevropském regionu.

Používané léčebné postupy zaznamenávají stoupající prestiž u odborníků i laické veřejnosti v ČR a dostávají se do mezinárodního povědomí.

Přírodní léčebný zdroj je přístupný všem poskytovatelům lázeňské péče prostřednictvím moderního systému rozvodu a čerpání minerální vody.

Majitelé jednotlivých vrtů kooperují na optimálním využívání tohoto přírodního zdroje. Tradiční lázeňské postupy jsou kombinovány s kvalitní nabídkou moderních wellness služeb. Rozvíjí se zdravotní turistika.

Všichni poskytovatelé služeb vzájemně spolupracují, existuje provázanost mezi lázeňskou péčí a službami cestovního ruchu. Služby jsou kvalitní, poskytovatelé mají zájem na jejich soustavném zlepšování.

Komorní prostředí města v malebné krajině, bezpečí a klid bez dopravního ruchu, čistota, udržovaná a bohatá zeleň s pestrou květinovou výzdobou a bohaté možnosti relaxace, milý personál s osobním přístupem, kvalita ubytovacích a stravovacích zařízení na standardní i nadstandardní úrovni s dostatečnou kapacitou a bohatá permanentní programová nabídka kulturních, sportovních a dalších možností pro jednotlivé cílové skupiny jsou příčinami rostoucí spokojenosti klientů, kteří se sem rádi vrací a přivádějí další přátele. Hosté si odvázejí vkusné suvenýry. Návštěva Poděbrad je vítaným dárkem k významným událostem a jubileím.

4.4.3 Projekty podporující lázeňství a cestovní ruch

1. Projekt zdravé město Poděbrady¹⁶

Již několik let patří město Poděbrady na seznam měst sympatizujících s mezinárodním hnutím „Zdravé město“. Usnesením Městského zastupitelstva v Poděbradech 21. 2. 1996 dalo podnět k realizaci projektu Zdravé město Poděbrady. Program schválený městským zastupitelstvem je základní idea, která má dlouhodobou koncepci. Některé činnosti již začaly a některé jsou ve fázi příprav. Rada města Poděbrady považuje ochranu a podporu zdraví občanů města za prioritu při všech svých rozhodnutích.

Obecné charakteristiky Zdravého města:

1. Čisté, bezpečné a kvalitní životní prostředí.
2. Stabilní a dlouhodobě udržitelný ekosystém.
3. Silné, vzájemně se podporující společenství.
4. Vysoký podíl účasti a kontroly veřejnosti v takových rozhodnutích, která ovlivňují život, zdraví a pocit spokojenosti.
5. Zabezpečení základních potřeb obyvatel města /potraviny, voda, bydlení, sociální služby, bezpečnost, zaměstnání, příjem.
6. Přístup k informacím, možnost kontaktů mezi lidmi, široká výměna zkušeností.
7. Rozmanitá dynamická moderní ekonomika.
8. Navázání na tradice, na kulturní a biologické dědictví obyvatel města.
9. Vhodná forma organizace města, jaká posiluje a rozvíjí výše uvedené charakteristiky a typy chování.
10. Zvyšující se úroveň všeobecných hygienických podmínek, všeobecná dostupnost a kvalita zdravotnických služeb
11. Stálá aktivita směřující ke zlepšování zdraví obyvatel, ke snižování nemocnosti a úmrtnosti.

Cíl projektu:

Cílem je vytvořit a udržovat městské společenství, které všemi dostupnými prostředky podporuje a udržuje zdraví svých spoluobčanů, vytvořit podmínky pro zdravý život v městě

¹⁶Poděbrady: *Oficiální internetové stránky města* [online]. c2005 [cit. 2010-03-14]. Projekt zdravé město Poděbrady. Dostupné z WWW: <http://www.mesto-podebrady.cz/mesto/zdrave_mesto/zprava_c1.htm>.

Poděbrady. Veřejné zdraví musí být podstatným hlediskem v rozhodování zastupitelského sboru jako samosprávného orgánu.

2. Za každodenními cíli v Poděbradech bezpečně vnitroměstskou cyklostezkou

Datum zahájení projektu: 8.1.2008

Fyzická realizace projektu: 1.2.2009

Datum ukončení projektu: 25.4.2010

Doba udržitelnosti je 5 let od ukončení projektu.

Záměrem projektu bylo vybudování cyklostezek a cyklopruhů v délce 2,2 km v nejrůznějších částech města Poděbrady. Realizace proběhla ve dvou lokalitách – v ulicích Fügnerova a Jiráskova a v části ulice Na Valech a Říční. Jednalo se o první dílčí etapu, na kterou v budoucnu postupně naváží další. Řešení cyklostezek a cyklopruhů v ulicích Fügnerova a Jiráskova můžeme chápat jako celek vycházející z revitalizace Riegerova náměstí, po jehož realizaci budou stezky spojeny. Ulice Lázeňská a náměstí 5. května budou také součástí projektové dokumentace revitalizace náměstí. Druhou částí projektu bude cyklistická stezka na prostranství před ZŠ Na Valech a ulicí Říční. Vznikne možnost přímého spojení Labe – kolonáda – Riegrovo náměstí – železniční nádraží nebo přejezd před železniční trať v ulici Jiráskova.

Ulice Fügnerova a ulice Jiráskova

Stezka byla vybudována mezi místní komunikací a stávajícím chodníkem v zeleném pásu po obou stranách ulice Fügnerova v úseku 0,464 km. Trubní vedení pro odvodnění chodníku v celé délce, přeložení a výměna stávajícího nevyhovujícího osvětlení v ulici byla součástí revitalizace. Stávající stožáry byly demontovány a nahrazeny bezpatkovými, které odpovídají významu silnice v blízkosti historického a lázeňského centra. Akce byla koordinována s rekonstrukcí veřejné zeleně, jež byla plánována před realizací projektu.

Cyklostezka byla plánována po obou stranách ulice, poté jako stezka s obousměrným provozem vedle Purkyňových sadů a na konci opět jako dva samostatné cyklistické pruhy. Plánované cyklopruhy vedou po silnici ve vlastnictví Středočeského kraje. Cyklopruhy jsou vyznačeny pouze vodorovným a svislým dopravním značením.

Ulice Na Valech, Říční

Cyklostezka vedená přes prostranství před ZŠ Na Valech s propojením přes ulici Husova do ulice Říční a s napojením na cyklistickou stezku č. 24. Výškové převýšení v tomto prostoru je 3,5m a nyní je překonáváno betonovým schodištěm, vedle kterého se nachází zelený val. Cyklistické stezka byla vybudována ve stávajícím valu. Technickým řešením pro překonání výškového rozdílu byly dvě opěrné zdi. První zeď odděluje cyklostezku od schodiště, druhá ji pak odděluje od stávajícího objektu čp. 16. Zdi jsou ze železobetonové konstrukce o tloušťce 0,3 m s výškou korun nad krajem cyklostezky 0,2 m. Do korun je zakotveno ocelové zábradlí s výškou madel 1,3m. Je nutné od sebe oddělit oba provozy vybudováním sjezdu pro cyklisty. Navržené schodiště má 3 podesty a 3 příčná ramena s 4x5 stupni, která překonávají výškový rozdíl 3,39 m v délce 9,08 m. Železobetonová konstrukce s vybetonovanými schodišťovými stupni tvoří nosnou konstrukci.

Vyhlášenou veřejnou soutěž vyhrála firma Dlažba Vysoké Mýto, s.r.o., kdy kritériem pro získání této zakázky byla nejnižší nabídková cena. Nabídková cena této firmy činila 27.317.396,- Kč včetně 19% DPH.

Struktura financování (dle smlouvy o poskytnutí dotací)

Celkové náklady projektu	30.203.505,00 Kč
Prostředky ROP	27.734.742,13 Kč
Vlastní zdroje města	2.468.762,87 Kč

(dotace bude činit 92,5 % z celkových uznatelných nákladů)

3. Za každodenními cíli v Poděbradech bezpečně vnitroměstskou cyklostezkou II

Datum zahájení projektu: 31.3.2008

Fyzická realizace projektu: 15.3.2010

Datum ukončení projektu: 30.8.2011

Doba udržitelnosti je 5 let od ukončení projektu.

Záměrem projektu je vybudování cyklostezek v délce 1,52 km ve frekventovaných částech města Poděbrady. Projekt je možné chápat jako druhou dílčí etapu navazující na již realizovanou první etapu ze stejného programu ROP, na kterou budou nadále postupně

navazovat další. Realizace proběhne v lokalitách Riegrova náměstí, náměstí 5. května a část ulice Na Valech a dále v ulicích Bílkova a alej Esperanto. Součástí celkových nákladů projektu jsou náklady na cyklostezky, úpravy chodníků, odvodnění, veřejné osvětlení, dopravní značky, mobiliář a případně vegetační úpravy.

Riegrovo náměstí, náměstí 5. Května a část ulice Na Valech

První lokalita nacházející se v dopravním centru města spojí cyklostezky a cyklopruhy realizované v ulicích Fügnerova a Jiráskova a v ulicích Na Valech a Říční. Dále se v projektu počítá s vybudováním cyklostezky na Riegrově náměstí, náměstí 5. května a v ulici Na Valech v délce 580 metrů s obousměrným provozem v šíři 2,5 m. Na Riegrově náměstí tak cyklostezka naváže na trasy cyklostezek z ulice Jiráskova a Fügnerova. Na rohu náměstí 5. května před budovou České spořitelny bude stezka vybočovat nepatrně do ulice, aby na nároží byl dostatečný prostor pro pěší. Přes náměstí 5. května až k přechodu kolonády bude cyklostezka vysunuta do ulice tak, aby šířka ulice byla 6 m. Okraje cyklostezky budou provedeny opět obrubníkem. Ponechán bude volný přejezd přes kolonádu. Cyklostezka v ulici Na Valech bude mezi komunikací a stávajícím chodníkem v úrovni chodníku. Ulice bude zúžena na 4,8 m. Na křižovatce se Studentskou, bude cyklostezka ukončena. Přejezdem naváže na realizovanou část veřejného prostranství Na Valech.

Ulice Bílkova, alej Esperanto

Cyklostezka v ulici Bílkova bude dlouhá 728 metrů. Tato cyklostezka bude mít šíři 2,50 m pro osazení nového veřejného osvětlení, vlevo bude zřízena nezpevněná krajnice šířky 0,75 m. Zelený pás vpravo o šíři 1,70 m bude zatravněn. Stezka bude po stranách lemována zapuštěnými chodníkovými obrubníky do betonového lože. V místech starých vzrostlých stromů bude zřízena gabionová stěna výšky 0,90-1,40 m, v ostatních úsecích bude proveden násyp z vyztužených zemin. Předpokládá se obousměrný provoz, kombinovaný s provozem pro chodce. V Aleji Esperanto v parku u Havířského kostelíka je předpokládán bezkonfliktní provoz chodců i cyklistů v délce 218 m a šíři minimálně 3 m. Současný asfaltový chodník bude odfrézován. Poté se provede doplnění možných výtluků a nerovností a položí se nový, probarvený asfaltový kryt povrchu cyklostezky. Cyklostezka bude oddělena od okolní zeleně betonovým obrubníkem, který bude uložen do stejné úrovně, jako je hrana chodníku. Do přilehlé zeleně bude provedeno odvodnění.

Struktura financování (dle smlouvy o poskytnutí dotací)

Celkové náklady projektu	22.764.984,00 Kč
Celkové způsobilé náklady projektu	22.746.250,00 Kč
Prostředky ROP	21.040.281,05 Kč
Vlastní zdroje města	1.724.702,95 Kč
(dotace bude činit 92,5% z celkových uznatelných nákladů)	

Závěr

Lázně nejsou rozloženy ve světě rovnoměrně. Využitelné zdroje se od nepaměti vyskytovaly na mnoha místech, přesto lázeňství zůstalo spíše evropskou záležitostí. Tradice našeho lázeňství je podstatně mladší, než je tomu například v jižní Evropě a v zemích středomořské oblasti. I přesto naše lázeňství získalo mimořádný věhlas. Na našem území se nacházejí jedinečné vyvěrající prameny. Lázeňská místa jsou rozprostřena v malebných krajinných oblastech. V České republice je lázeňství součástí zdravotnictví.

Poděbradské lázně založil roku 1908 kníže Hohenlohe. Jelikož kníže neměl dostatek potřebného finančního kapitálu, začalo se uvažovat o založení akciové společnosti. V této době však ještě nebyla založena, město raději přistoupilo k návrhu zřízení městských lázní. Bohužel další rozvoj lázní zbrzdila první a druhá světová válka. Příchodem Němců se vše změnilo. Lázně spadly pod správu Němců. Všechny větší objekty byly přebudovány na vojenské lazarety. Po ukončení války byla dána akciová společnost pod národní správu. Roku 1948 byly lázně zestátněny.

Rok 1989 je rokem revolučním. Začíná nová éra lázeňství. 16. května 1992 byla ustanovena akciová společnost Lázně Poděbrady. V současné době mají Lázně Poděbrady přes 800 lůžek vyhrazených pro léčbu a rekreaci klientů. Do poděbradských lázní přijíždí stále více zahraničních klientů, především z německy, rusky a arabsky mluvících zemí.

V roce 2008 zastupitelstvo obce schválilo Strategický plán rozvoje města Poděbrady pro rok 2008 – 2020. Ke tvorbě Strategického plánu města Poděbrady byly mimo jiných přizváni zástupci Lázní Poděbrady. Mezi hlavní body pro oblast lázeňství patří vytvoření jednotné marketingové strategie propagace města a okolí, vytvoření systému stálé koordinace činností všech zainteresovaných subjektů, dále soustavné zvyšování standardů všech poskytovaných služeb. Nechybí ani zkvalitnění a rozšíření nabídky turistických atraktivit pro zimní období. A v neposlední řadě podpora vybudování záložního minerálního vrtu.

Marketingová strategie města Poděbrady klade důraz na spolupráci mezi Městským úřadem Poděbrady, Lázněmi Poděbrady, Kulturním a informačním centrem a Polabským muzeem. Dále je kladen důraz na spolupráci s Českou centrálou cestovního ruchu. Město by rovněž chtělo více využívat kulturně-historický potenciálu a usiluje o rozvoj turistické infrastruktury. Město se chce společně s Lázněmi Poděbrady účastnit na veletrzích,

poskytovat propagační materiály Lázní Poděbrad a spolupracovat při koordinaci kulturního a společenského života ve městě.

Jedním z projektů podporující lázeňství je „Projekt zdravé město Poděbrady“. Město Poděbrady již několik let patří na seznam měst sympatizujících s mezinárodním hnutím „Zdravé město“. Program byl schválen roku 1996 městským zastupitelstvem. Rada města považuje ochranu a podporu zdraví občanů města za prioritu při svých rozhodnutích. Cílem projektu je vytvoření podmínek pro zdravý život ve městě.

Dalším projektem je „ Za každodenními cíli v Poděbradech bezpečně vnitroměstskou cyklostezkou“. Tento projekt by zahájen v roce 2008 ukončen byl v letošním roce. Záměrem projektu bylo vybudování cyklostezek a cyklopruhů v délce 2,2 km v nejméně frekventovaných částech města Poděbrady. Realizace proběhla ve dvou lokalitách – v ulicích Fügnerova a Jiráskova a v části ulice Na Valech a Říční. Jednalo se o první dílčí etapu, na kterou v budoucnu postupně naváže další.

Na tento projekt navazuje další s názvem „Za každodenními cíli v Poděbradech bezpečně vnitroměstskou cyklostezkou II“. Tento projekt byl zahájen v roce 2008 a předpokládaným rokem ukončení projektu je rok 2011. Cílem projektu je vybudování cyklostezek v délce 1,52 km v nejméně frekventovaných částech města Poděbrady. Projekt je možné chápat jako druhou dílčí etapu navazující na již realizovanou první etapu ze stejného programu ROP, na kterou budou nadále postupně navazovat další. Realizace proběhne v lokalitách Riegrova náměstí, náměstí 5. května a část ulice Na Valech a dále v ulicích Bílkova a alej Esperanto.

Pokud se jedná o finanční vztah města Poděbrady a Lázní Poděbrady, dle vyhlášky dle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích mohou obce vybírat mimo jiných i tyto místní poplatky: poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek za užívání veřejného prostranství a poplatek z ubytovací kapacity. Za rok 2009 činily příjmy města z lázeňského nebo rekreačního pobytu 2 100 000 Kč. Město poskytuje Lázním Poděbrady příspěvky na pořádání proměnných koncertů a příspěvky na veřejné prameny minerální vody.

5 Zdroje

- [1] BURACHOVIČ, Stanislav; WIESER, Stanislav. *Encyklopedie lázní a léčivých pramenů v Čechách na Moravě a ve Slezsku*. 1. vyd. Praha : Libri, 2000. 456 s. ISBN 80-7277-048-9
- [2] HRABĚTOVÁ, Jana. *Poděbrady město mého srdce: Z alba minulých časů*. 1. vyd. Praha: Ostrov, 2008. 255 s. ISBN 978-80-86289-59-5.
- [3] KNOP, Karel, et al. *Lázeňství: ekonomika a management*. 1. vyd. Praha: Grada, 1999. 231 s. ISBN 80-7169-717-6
- [4] KRŮŽEK, Vladimír. *Obrazy z dějin lázeňství*. 2. vyd. Praha: Libri, 2002. 263 s. ISBN 80-7277-092-6.
- [5] ROBEK, Antonín. *Lázně Poděbrady 1908 - 1978 : Historický nástin*. 1. vyd. Poděbrady: Polabské muzeum v Poděbradech, 1978. 88 s.
- [6] VONDROVIC, Jakub. *Kronika poděbradských lázní od jejich založení až na dnešní časy*. 1. vyd. Poděbrady: Miloš Nohavec, 1939. 31 s

Internetové zdroje

- [7] *CzechTourism* [online]. c2005 [cit. 2010-03-23]. Informace o CzechTourism. Dostupné z WWW: <<http://www.czechtourism.cz/informace-o-czechtourism/>>.
- [8] KNOP, Karel. *Cestovní ruch* [online]. c1999 [cit. 2010-04-12]. Lázeňský cestovní ruch v Evropě. Dostupné z WWW: <<http://www.cestovni-ruch.cz/zdroje/lazne-evropa.php>>.
- [9] Lázeňství – významná součást cestovního ruchu [online]. *mag Consulting*, říjen 2004 [cit. 2010-02-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.magconsulting.cz/articleattachment.aspx?AttachmentID=451>>

- [10] *NICM* [online]. 2009, 2009-03-18 [cit. 2010-03-23]. Orientační přehled lázeňských míst. Dostupné z WWW: <<http://www.icm.cz/orientacni-prehled-lazenskych-mist>>.
- [11] *Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR* [online]. 2006 [cit. 2010-03-15]. Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR. Dostupné z WWW: <<http://osz.cmkos.cz/>>.
- [12] *Poděbrady* [online]. c2005 [cit. 2010-04-20]. Oficiální internetové stránky města. Dostupné z WWW: <<http://www.mesto-podebrady.cz/>>.
- [13] *Sdružení lázeňských míst ČR* [online]. c2000 [cit. 2010-03-13]. O sdružení. Dostupné z WWW: < <http://www.spas.cz/index.php> >.
- [14] *Svaz minerálních vod* [online]. c2002 [cit. 2010-03-23]. Dostupné z WWW: <http://www.svaz-mv.cz/cl_cil.htm>.
- [15] *Svaz léčebných lázní České republiky* [online]. c2009 [cit. 2010-03-09]. Dostupné z WWW: < <http://www.lecebne-lazne.cz/cs> >.

Přílohy

Příloha č. 1

Vývoj počtu obyvatel v Poděbradech v letech 1678 – 2010

Rok	Počet obyvatel
1678	842
1713	992
1771	2000
1818	2411
1835	3095
1850	3436
1869	4976
1880	5736
1890	6096
1900	6738
1910	7165
1921	7589
1930	8967
1950	12 414
1961	13 162
1970	13 353
1980	13 782
1991	13 213
2001	13 364
2010	13 788

Zdroj: *Wikipedie : otevřená encyklopedie* [online]. 2010, 2010-03-24 [cit. 2010-03-25]. Poděbrady. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Pod%C4%9Bbrady#cite_note-29>.

Propagace Poděbradky

Zdroj: Lázně Poděbrady: k 25 letému jubileu objevení zřídla Poděbradky. Praha: Optima, s.r.o., 1930. 86 s.

Hotel Zámeček

Zdroj: *Hotel Guide* [online]. c 1998 [cit. 2010-03-14]. Hotel Zámeček. Dostupné z WWW: <<http://www.travelguide.cz/Facilities/HG/Full/1772-1.jpg>>.

Příloha č. 4

Hotel Libenský

Zdroj: *Ubytování* [online]. c2002 [cit. 2010-03-25]. Hotel Libenský. Dostupné z WWW: <http://www.ubytovani.cz/_data_/fotos/00110000/109221.jpg>.

Příloha č. 5

Hotel Libuše

Zdroj: *CZeCot : turistický portál ČR* [online]. c2002 [cit. 2010-03-25]. Hotel Libuše. Dostupné z WWW: <http://www.czecot.com/upldimg/img/st/small_866ab0eb9cb1c32e65ddffc13144bfe7.jpg>

Hotel G-Rex

Zdroj: *Hotel Guide* [online]. c 1998 [cit. 2010-03-13]. Hotel G-Rex. Dostupné z WWW: <<http://www.travelguide.cz/Facilities/HG/Full/3170-1.jpg>>.

Hotel Zimní lázně

Zdroj: *Hotel Guide* [online]. c 1998 [cit. 2010-03-25]. Hotel Zimní lázně. Dostupné z WWW: <<http://www.travelguide.cz/Facilities/HG/Full/3802-1.jpg>>.

**Celková SWOT analýza města Poděbrady
zpracovaná pro Strategický plán města do roku 2025**

Silné stránky města Poděbrady	Slabé stránky města Poděbrady
☺ dopravní obslužnost (řeka, dálnice, železnice)	☹ doprava, trať (ve smyslu bariéry a hluku), nedostatek míst pro parkování
☺ životní prostředí (lužní lesy, jezero, řeka)/ nadprůměrná kvalita životního prostředí	☹ stav komunikací ve městě (chodníky, silnice)
☺ dobré vstupní podmínky pro cestovní ruch včetně nabídky rámcového programu (golf apod.)	☹ úroveň propagace města
☺ významné lázeňské centrum / lázeňství	☹ nedostatek pracovních příležitostí
☺ historie města	☹ nedostatečná spolupráce s některými podnikatelskými subjekty na rozvoji města
☺ geografická poloha, mírné podnebí, vlidné klima	☹ nedostatečná kapacita pro sociální služby
☺ dostatek ubytovacích a restauračních zařízení	☹ nepokrytí potřebného spektra sociálních a zdravotních služeb
☺ spádovost - v regionu i vůči Praze	☹ není komplexně řešena bezbariérovost
☺ poskytovatelé sociálních a zdravotních služeb	☹ chybí městské kulturní centrum
☺ přírodní zdroje	☹ chybí nákupní centrum
☺ úroveň a rozsah základního a středního školství	☹ nedostatek příležitostí pro celoživotní vzdělávání a vzdělávání dospělých
☺ tolerantní město k národnostem a víře	☹ chybí kompletní 9-letá ZŠ na Žižkově
☺ dostatek klidových zón	☹ stav autobusového nádraží a zastávek
☺ kulturní a sportovní dění	☹ stav městských parků (kromě centrálního lázeňského)
☺ komornost města (propojenost míst i osob)	☹ technický stav budov pro vzdělávání
☺ historicky daný urbanistický koncept města	☹ nedostatečná čistota a pořádek ve městě vč. svozu tříděného odpadu
☺ rozsah lékařské péče	☹ neexistence a dostupnost lékařské služby první pomoci
	☹ nedostatek kvalitních veřejných sportovišť pro některé druhy sportu
	☹ nízká kapacita MŠ
	☹ stav a funkčnost veřejného osvětlení
	☹ chybí dětské dopravní hřiště
	☹ úroveň informačního systému ve městě
	☹ stav vodní nádrže Skupice a Děkanická tůň

Příležitosti pro město Poděbrady	Ohrožení města Poděbrady
☞ tradice vysokého školství	☞ nárůst dopravních prostředků vč. potřeby parkování
☞ Evropské fondy a další externí zdroje	☞ politická vyhrocenost
☞ rozvoj lázeňství	☞ nevyužití obchodních možností (nedostatečná otvírací doba)
☞ růst zájmu o služby cestovního ruchu a volnočasové aktivity	☞ stárnutí obyvatelstva, věková struktura obyvatel
☞ rovinný terén - rozvoj in-line, cyklostezek, jezdeckví	☞ obecný růst kriminality
☞ kulturní a technické památky ve městě	☞ nedostatek pracovních příležitostí, migrace pracovní síly mimo město
☞ blízkost Prahy	☞ nedostatečná motivace ke smysluplnému využití volného času mládeže
☞ zámek a zámecká zahrada	☞ vliv skláren na životní prostředí v jejich okolí
☞ tradice skláren	☞ povodně
☞ kongresová tradice	☞ sezónnost cestovního ruchu a její vlivy na zaměstnanost atd.
☞ nárůst SŠ a VŠ vzdělaných obyvatel	☞ velké množství přechodně žijících osob v souvislosti s určením rozdělení daní
☞ řeka a vodní plochy pro rekreaci a sport	☞ ekologické havárie
☞ možnost rozvoje (rozvojové plochy)	
☞ mezinárodní akcent na rozvoj lidských zdrojů	

Zdroj: *Poděbrady* : *Oficiální internetové stránky města* [online]. c2005 [cit. 2010-03-13]. Strategický plán Poděbrady. Dostupné z WWW: <www.strplan.mesto-podebrady.cz/>.

Integrovaný plán rozvoje města Poděbrady pro rok 2008 až 2020
(Základní stupeň zpracování)

1. Lázeňství a cestovní ruch

Vize:

Poděbrady jsou oblíbeným turistickým cílem nejen pro krátkodobé návštěvníky, poskytujícím širokou nabídku služeb univerzálních i speciálních pro klientelu lázeňských hostů na léčebných i relaxačních pobytech a taktéž pro účastníky kongresové turistiky.

Záměry:

- 1.1. Vytvoření jednotné marketingové strategie propagace města a okolí ve spolupráci města, KIC, Lázní, ubytovacích, stravovacích a sportovních zařízení.
- 1.2. Vytvoření systému stálé koordinace činností všech zainteresovaných subjektů
- 1.3. Vybudování jednotného informačního systému ve městě a stanovení pravidel pro začleňování dalších subjektů do tohoto systému
- 1.4. Soustavné zvyšování standardů všech poskytovaných služeb
- 1.5. Využití historického významu rodiny krále Jiříka z Poděbrad pro dlouhodobé marketingové působení
- 1.6. Zkvalitnění a rozšíření nabídky turistických atraktivit pro zimní období.

- 1.7. Podpora vybudování záložního minerálního vrtu

2. Urbanismus, bydlení a technická infrastruktura

Vize:

Příjemné místo pro bydlení navazující na tradiční urbanistické hodnoty, respektující památkovou zónu města. Všechny objekty jsou připojené k inženýrským sítím. Doprava ve městě je funkční, plynulá, bezbariérová, bezpečná a v souladu s udržitelným rozvojem.

Záměry:

2.1. Urbanismus a bydlení

- 2.1.1. Aktualizace územního plánu
- 2.1.2. Zpracování regulačního plánu rozvoje města pro památkovou zónu, vytvoření dlouhodobé koncepce péče o památky a zabezpečení jejich ochrany a obnovy
- 2.1.3. Zpracování urbanistické studie pro rozvoj okrajových částí města
- 2.1.4. Energetické úpravy stávajících objektů jako příležitost pro zlepšení architektonické úrovně
- 2.1.4. Propojení částí města oddělenými tratí nadjezdy a oddělenými řekou další lávkou, popř. mostem
- 2.1.5. Zpracování pasportu stavu městského bytového fondu a plánu jeho postupných oprav a jejich zveřejnění

2.2. Doprava

- zpracování pasportu stavu komunikací a plánu postupných oprav komunikací v majetku města a jejich zveřejnění

- 2.2.1. Hromadná doprava – prosazování napojení na PID
 - 2.2.1.1. Železniční doprava – podpora zachování současné četnosti spojů , modernizaci nádražní budovy v návaznosti na zajištění doplňkových služeb, odhlučnění kolejiště ve městě
 - 2.2.1.2 Silniční doprava - využití místních autobusových spojů pro MHD, přemístění autobusového nádraží k budově ČD, zajištění cyklobusů pro návštěvníky
- 2.2.2. Individuální doprava
 - 2.2.2.1. Silniční doprava -vyloučení těžké dopravy z centra v návaznosti na obchvat městem, zajištění fungujícího systému parkování pro občany i návštěvníky
 - 2.2.2.2. Cyklistická doprava - budování a rozšiřování bezpečných cyklotras, dostatečného počtu odkládacích stojanů k parkování u veřejných budov, podpora budování cyklostezek
 - 2.2.2.3. Pěší doprava - zajištění bezbariérových tras včetně přístupů do veřejných budov v celém městě.
- 2.3. Inženýrské sítě – podpora jejich dobudování i v okrajových čtvrtích
- 2.4. Podpora realizace protipovodňových opatření

3. Vzdělávání a školství

Vize:

Přirozené centrum vzdělanosti regionu poskytující možnosti celoživotního vzdělávání, které zajišťuje kvalifikaci odpovídající nabídce pracovních míst. Sídlo středočeské Vysoké školy Jiřího z Poděbrad.

Záměry:

- 3.0.1 Podpora vzniku komplexního školského zařízení (MŠ, ZŠ, SŠ a celoživotní vzdělávání) na Žižkově
- 3.0.2. Podpora koordinace činností a komunikační sítě mezi školami navzájem i s městem a ostatními subjekty
- 3.1. *Mateřské školy*
 - 3.1.1. Zabezpečení zvýšení kapacit ve všech částech města.
 - 3.1.2. Postupná modernizace všech objektů včetně přilehlých zahrad.
 - 3.1.3. Zřízení jeslí pro děti od dvou let.
 - 3.1.4. Zajištění participace okolních obcí, popř. jiných subjektů na provozních nákladech
- 3.2 *Základní školy*
 - 3.2.1 Postupná modernizace budov, zejména prostor pro tělesnou výchovu a hřišť
- 3.3. *Střední školy*
 - 3.3.1 Systematické zapojování studentů do komunitního života města
- 3.4. *Vysoká škola* – podpora vzniku a rozvoje středočeské VŠJP
- 3.5. *Středisko výchovné péče* - podpora vzniku a rozvoje

4. Sociální péče a zdraví

Vize:

Na základě soustavného komunitního plánování jsou nabízeny dostupné sociální a zdravotní služby všem skupinám obyvatelstva. Nabídka je efektivně propojena v rámci celého regionu.

4.1. Sociální služby

Vytvoření a podpora funkčních pracovních skupin komunitního plánování sociálních služeb s regionální působností, které budou soustavně mapovat potřeby sociálních služeb a vyhodnocovat jejich dostupnost a efektivitu poskytování

4.1.1. Podpora mateřského centra

4.1.2. Podpora vzniku azylového domu, domu na půl cesty

4.1.3. Podpora chráněných dílen

4.1.4. Podpora denních i týdenních stacionářů pro handicapované i seniory

4.1.5. Podpora aktivizačních činností všech skupin obyvatelstva

4.1.6. Soustavné zlepšování úrovně bydlení pro seniory v DPS i domově seniorů

4.1.7. Podpora aktivit protidrogové politiky, nízkoprahových klubů

4.2. Zdravotní služby

4.2.1. Podpora rozmanitosti poskytovaných ambulantních odborných zdravotnických služeb,

4.2.2. Podpora nízkokapacitních zařízení poskytujících též lůžkovou zdravotní péči (např. alternativní „porodní dům“, hospic, plastická chirurgie apod.)

4.2.3. Podpora zdravotní osvěty, prevence a zdravotního vzdělávání občanů, zapojení do projektů Zdraví 21

4.3. Zavedení a soustavné zlepšování systému informovanosti o poskytovaných sociálních a zdravotních službách v regionu

4.4. Podpora kampaní proti domácímu násilí, sociálnímu vyčleňování a ostatním formám diskriminace

5. Životní prostředí

Vize:

Veškerá činnost města je v souladu se zásadami udržitelného rozvoje. Město má zpracovanou koncepci péče o životní prostředí.

5.1. Zpracování a aktualizace plánu regenerace a údržby městské zeleně a jeho zveřejnění široké veřejnosti

5.1.1 dokončení revitalizace centrálního lázeňského parku

5.1.2 zahájení revitalizace Obory a Bažantnice

5.2. Důsledná péče o čistotu města včetně zeleně

5.3. Podpora třídění odpadů, hledání možností nezvyšování příspěvku města na svoz, třídění a ukládání odpadů, hledání dalších možností likvidace, popř. recyklace odpadů

5.4. Podpora energeticky úsporných zařízení ve všech sférách

5.5. Zabezpečení pravidelného měření znečištění ovzduší a hluku, hledání cest pro snižování naměřených hodnot

5.6. Soustavná ochrana vodních zdrojů včetně minerálních

5.7. Podpora údržby, rozšiřování a vzniku naučných stezek

5.8. Podpora celorepublikových informačních kampaní typu Den země, Den bez aut apod.

5.9 Podpora všeobecné osvěty a vzdělávání v oblasti ochrany životního pro

6. Kultura, sport, volný čas

Vize:

Nabídka kulturního, sportovního a ostatního volnočasového vyžití plně uspokojuje potřeby místních obyvatel i návštěvníků města. Místní samospráva aktivně podporuje rozvoj této nabídky.

6.0. Neformální i finanční podpora všech forem smysluplného využití volného času organizovaných i neorganizovaných obyvatel města a dále komplexních akcí, které napomáhají šíření dobrého jména Poděbrad typu festivalů, Bambiriády, Slavností krále Jiřího a další

6.1. Kultura

6.1.1 Systematická podpora aktivit činnosti KIC

6.1.2. Podpora rekonstrukce budovy a činnosti městské knihovny

6.1.3. Zřízení reprezentativního velkokapacitního sálu pro plesy apod

6.2. Sport

6.2.1 – Postupná oprava, rekonstrukce či modernizace všech stávajících zařízení pro sport, především sportoviště mezi školami Na Valech a zimního stadionu na Ostende

6.2.2. – Vybudování bazénu, přednostně v rámci multifunkčního sportovního areálu a vznik dalších prostorů pro sport (sál pro míčové hry, zimní zastřešené hřiště pro petanque).

6.2.3. – Postupná rekonstrukce a rozšíření současných cyklostezek a tras pro inline bruslení

6.2.4. – Realizace systematických opatření pro navrácení či udržení prestižních sportovních akcí v Poděbradech (CSIO, závody v chůzi, triatlon, mistrovství v petangu, moderní pětiboj, mistrovství mažorettek apod.), popř. spolupodílet se na pořádání nových

6.3. Volný čas

6.3.1. Postupná revitalizace sezónní rekreační zóny „Jezero“ včetně dostavby doplňkových služeb (WC, šatny, sportoviště ..)

6.3. 2. Postupná modernizace a oprava dětských hřišť, budování nových včetně veřejných pískovišť, zajištění stálého správce těchto hřišť a doplňkových služeb (WC, občerstvení, půjčovna hraček, sport. náradí)

6.3.3. Podpora nabídky zajímavých volnočasových aktivit především mládeže jako prevence kriminality, drogové závislosti apod. (např. lanové centrum, horolezecká stěna, multifunkční areál volného času apod.

6.3.4. Podpora činnosti zahrádkářů a chovatelů vytvořením prostoru pro prezentaci výsledků jejich činnosti

6.3.5. Podpora vzniku spolkové místnosti, či objektu pro volnočasové aktivity seniorů

7. Řízení města

Vize:

Zaměstnanci i funkcionáři radnice při své každodenní činnosti uplatňují vhodný systém řízení kvality, jehož cílem je trvalé zlepšování . Místní samospráva poskytuje občanům příležitost ke společenské a demokratické participaci na řízení města. Účelně a systematicky jsou využívány další zdroje financování městského rozpočtu (evropské fondy , státní i krajský rozpočet, podpora ze strany soukromého sektoru)

- 7.1. Jasně stanovení organizační náplně jednotlivých odborů v návaznosti na integrovaný plán rozvoje, schválený rozpočet města a časový harmonogram jeho naplňování.
- 7.2. Pravidelné setkávání s veřejností při sestavování priorit plnění plánu města a ukazatelů jeho naplňování.
- 7.3. Zapojení do systému Místní agenda 21, Národní síť zdravých měst
- 7.4. Vytváření organizačních, věcných i personálních předpokladů pro možnosti maximálního čerpání finančních prostředků z národních programů i strukturálních programů EU do rozpočtu města, popřípadě k čerpání ostatních subjektů v městě či regionu.
- 7.5. Vstřícná, efektivní otevřeně komunikující místní správa

Zdroj: *Poděbrady: Oficiální internetové stránky města* [online]. 2008, 2008-01-16 [cit. 2010-04-12].

Integrovaný plán rozvoje města Poděbrady pro rok 2008 až 2020. Dostupné z WWW: <http://www.mesto-podebrady.cz/uredni_deska/detail-kategorie.php?zaznam=217>.